Vak 122

6



DE H. FRANCISCUS VAN ASSISIË

vraagt den Aflaat van Portiuncula.

PORTIUNCULA.

Vol 122

6

GESCHIEDENIS

VAN DEN

beroemden Aflaat

VAN

Onze Lieve Vrouw der Engelen,

VERMEERDERD MET

EENIGE GEBEDEN

door een Priester van de Orde der Minderbroeders-Capucijnen.

PATERS
MINDERBROEDERS
NIEUWE MEDE
BIBLIOTHECA O.F.M. CAP. TILBURG

TILBURG,
Boekdrukkerij van N. LUITEN.
1894.



DE H. FRANCISCUS VAN ASSISIË

vraagt den Aflaat van Portiuncula.

M
Vak 122
6

PORTIUNCULA,

GESCHIEDENIS

VAN DEN

beroemden Aflaat

VAN

Onze Lieve Vrouw der Engelen,

VERMEERDERD MET

EENIGE GEBEDEN

door een Priester van de Orde der Minderbroeders-Capucijnen.

PATERS
MINDERBROEDERS
NIEUWE NIEDORP
BIBLIOTHECA O.F.M. ALKMARIA

TILBURG,
Boekdrukkerij van N. Luijten.
1894.

EIGENDOM.

VOORREDE.

In het jaar 1182 werd te Assisië, eene kleine stad van Ombrië, verscholen in de bergen der Appenijnen, uit eene aanzienlijke koopmansfamilie een kind geboren, dat door den Allerhoogste tot buitengewone zaken was bestemd. Reeds bij deze geboorte hadden er gebeurtenissen plaats, welke een ieder moesten bevreemden en duidelijk de voorbeschikking van dat kind te kennen gaven. Tot de jongelingsjaren gekomen, was er een oogenblik in dat leven, waarop hij zich den ijdelen roem der wereld overgaf, doch door God op eene buitengewone wijze geroepen, zou hij dien ijdelen roem slechts kennen om dezen aanstonds onder de voeten te treden. Deze jongeling zou een nieuw leven beginnen, de verachting van het aardsche drijven tot eene tot nog toe ongekende vrijwillige armoede, de onthechting aan zijn lichaam tot de strengste boetvaardigheid. Der H. Kerk tot steun en sieraad, zou zijn geest van onthechting en versterving tot in het verre nageslacht blijven voortbestaan, en in de lange rei der helden, der Heiligen Gods, zal hij gekend zijn als de Serafijn der liefde, zal hij eene eereplaats innemen onder den naam van FRANCISCUS VAN ASSISIË.

Een der hoofdtrekken in het wonderbare leven van dezen Heilige is ontegenzeggelijk zijne medelijdende liefde jegens den lijdenden Godmensch. Door de overweging der smarten en pijnen, welke JESUS *voor ons verduurd heeft, ontvlamde meer en meer zijn serafijnsch hart. Vooral werd hij diep getroffen door de beschouwing, dat zoovele zielen, vrijgekocht door het dierbaar Bloed van* JESUS, *door de zonde verloren gaan; daardoor werd hij aangespoord de vurigste gebeden voor de bekeering der zondaren hemelwaarts te zenden, en voor hen genade en barmhartigheid af te smeeken. En* JESUS, *den brandenden zielenijver van zijn dienaar willende beloonen, schonk hem op zijne bede dien beroemden aflaat, welke in de H. Kerk bekend is als de* **Aflaat van Portiuncula.**

Reeds meer dan 6 eeuwen wordt telken jare de geestdrift opgewekt bij het naderen van het tijdstip, waarop men aan de gunsten van dezen aflaat deelachtig kan worden. Van heinde en verre begeven zich duizenden en duizenden naar die plaatsen, waar het groote voorrecht, aan den Serafijn van Assisië geschonken, kan genoten worden. Op dien dag van buitengewone zegeningen en genaden zijn zoovele christenen met den

vurigsten ijver bezield en getroosten zich dikwijls de grootste moeiten en opofferingen, om de vruchten van dezen aflaat te kunnen verdienen.

Om dezen waren godsdienstzin nu in de harten te versterken, maar ook om den oorsprong en de verspreiding van dezen aflaat beter te doen leeren kennen, wil ik den geloovigen dit werkje aanbieden.

Het eerste gedeelte bevat de geschiedenis van het ontstaan der kapel van **Portiuncula,** *welke later de bakermat en hoofdkerk der Orde van den* **H. Franciscus** *geworden is, benevens den oorsprong en de verspreiding van den beroemden* **Aflaat van Portiuncula.** *Daarna worden de vereischten aangetoond om deszelfs vruchten te kunnen genieten, de gesteltenissen aangegeven om ze in onze zielen te bewaren.*

In het tweede gedeelte worden den geloovigen eenige gebeden aangeboden, van welke sommigen reeds met gedeeltelijke aflaten verrijkt zijn; daarin zal men genoegzaam voedsel vinden voor zijne godsvrucht van dezen dag, zoodat dit werkje mag beschouwd worden als een gemakkelijk handboekje, zeer dienstig voor den feestdag van 2 Aug.

Dat dan deze weinige bladzijden bijdragen om de liefde en hoogachting voor dezen

beroemden aflaat in de harten der geloovigen op te wekken, om hen aan te sporen zich te beijveren volgens vermogen aan deze groote gunsten deelachtig te worden. Dat zij hierdoor mogen worden opgewekt om het voorbeeld en vooral den geest van den II. FRANCISCUS, *een ieder in zijnen levensstaat, na te volgen. De geest van onthechting en versterving, van gebed en liefde tot den gekruisten* JESUS, *in welken geest* FRANCISCUS *den* **Aflaat van Portiuncula** *heeft afgebeden en verkregen, zal ook het voorname middel zijn om de vruchten in de harten te bewaren. Het is immers de gehechtheid aan het aardsche en vergankelijke, het streven om de wenschen van het menschelijk hart in alles te bevredigen, waardoor zoo velen door koelheid ten opzichte van* JESUS, *door onverschilligheid omtrent het eeuwige en onvergankelijke worden aangetast, en aldus de weg tot zonde en ongerechtigheid geopend wordt. Doch de beoefening van den geest van* FRANCISCUS *zal de ziel tegen vele gevaren versterken, haar voortgang doen maken in de deugd, en haar met eene menigte verdiensten voor de eeuwigheid verrijken.*

TILBURG **1894.**

Eerste Gedeelte.

I.

KAPEL VAN PORTIUNCULA, bakermat en hoofdkerk der Orde van den H. Franciscus.

PORTIUNCULA is de naam eener kleine kapel, toegewijd aan Onze Lieve Vrouw der Engelen, in de onmiddellijke nabijheid der stad Assisië gelegen. De oorsprong van dit nederig kerkje, dat eenmaal zulke vermaardheid zou verkrijgen, klimt op tot eene zeer hooge oudheid. Geloofwaardige schrijvers getuigen, dat het reeds in het midden der 4de eeuw, omtrent het jaar 352, gebouwd is. De H. CYRILLUS, Patriarch van Jerusalem, verhaalt in een brief aan Keizer CONSTANTIJN, dat in het jaar 351 aan het luchtruim een helder schitterend kruis verscheen, nog glansrijker dan de zon, dat zich uitstrekte van den

top van den Calvarieberg tot aan den Hof van Olijven.

Korten tijd na deze hemelsche verschijning verlieten vier godvruchtige kluizenaars Jerusalem, om het graf der HH. Apostelen Petrus en Paulus in de hoofdstad der christenheid te bezoeken, en zich vervolgens in het Westen te vestigen. De grootste schat, dien zij met zich droegen, bestond in eene reliquie van het glorievolle graf der Allerheiligste Maagd Maria, welke de H. Cyrillus hun geschonken had. Zij kwamen te Rome aan onder het bestuur van Paus Liberius, die hun den raad gaf, nadat zij hunne godsvrucht zouden bevredigd hebben, zich naar de vallei van Spoleto te begeven, en daar een gunstig gelegen punt te kiezen. Deze raad werd opgevolgd, en zoo kwamen de vier pelgrims te Assisië, om aanstonds in de nabijheid dier stad eene kleine verblijfplaats met een eenvoudig kapelletje op te richten. In dit heiligdom werd met den meesten eerbied de kostbare reliquie van het graf der Allerheiligste Maagd geplaatst; het werd toegewijd aan de Moeder des Heeren, onder den titel van *Onze Lieve Vrouw van Josaphat*, als eene herinnering aan de-

vallei, waar het zuivere lichaam der onbevlekte Maagd eenigen tijd gerust heeft. Het altaar werd versierd met eene schilderij, MARIA's glorievolle opneming ten hemel, te midden van eene menigte Engelen, voorstellende. Om deze reden werd de kapel van *Onze Lieve Vrouw van Josaphat* ook wel door de geloovigen *Onze Lieve Vrouw ter Engelen* of *Onze Lieve Vrouw der Engelen* genoemd, onder welke benaming zij nu nog bekend staat.

De buitengewone gunsten, welke in die bevoorrechte plaats door de voorspraak van MARIA verkregen werden, maakten het weldra tot een voorwerp van bijzondere vereering voor al de omliggende streken. De kluizenaars van hunnen kant leidden een zoo heilig leven in de schaduw dezer kleine kapel, dat in korten tijd verschillende inwoners van dat land zich bij hen aansloten, om als eene eerewacht voor de Koningin der Engelen te vormen. Doch eenige jaren later trokken de kluizenaars, die van Jeruzalem gekomen waren, zich terug in de Romagna of Emilië, het heiligdom aan de zorg hunner leerlingen toevertrouwende, wat door dezen gedurende het tijdsverloop van meer dan eene eeuw

nauwkeurig vervuld werd, terwijl hunne kleine klooster-gemeente langzamerhand aangroeide. Doch ook zij zouden op hunne beurt deze eenzaamheid en dit heiligdom verlaten, dat door de goddelijke Voorzienigheid weldra zou gesteld worden in bewaring van den H. Benedictus, den Aartsvader der Monniken van het Westen.

En werkelijk, toen Benedictus in het jaar 516 voorbij Assisië kwam, zag hij dit kleine heiligdom van Onze Lieve Vrouw verlaten en bijna in een puinhoop veranderd. Bij het zien van dezen ellendigen toestand gevoelde hij zich door eene hoogere ingeving aangespoord het stadsbestuur van Assisië te verzoeken, dit kapelletje te willen afstaan aan de Orde, welke hij zou stichten. Dit verzoek werd zonder de minste moeite ingewilligd, en aanstonds nam Benedictus er bezit van. Hij liet het met zorg herstellen, en zond er eenigen zijner kloosterlingen heen om er de godsvrucht tot de Koningin der Engelen te onderhouden. Op deze plaats is echter nooit een groot of aanzienlijk klooster geweest; bij de opkomst hunner Orde hadden de Benedictijnen eene Abdij gebouwd op den berg Subasio, ongeveer anderhalf uur van Onze Lieve Vrouw

der Engelen, langs den kant van Spoleto gelegen; hier hadden zij slechts eene soort van residentie voor een klein getal kloosterlingen. Het daarbij behoorende goed was niet aanzienlijk en bestond slechts uit een kleinen akker, een stukje grond, *portiuncula terreni*. Om deze reden werd deze residentie in de Orde van den H. Benedictus gewoonlijk aangeduid onder den naam van **Portiuncula**, welke naam later aan de kapel zelf gegeven werd.

Terwijl de Benedictijnen dit heiligdom bedienden, hadden daar buitengewone gebeurtenissen plaats. De Engelen verschenen veelvuldig in deze nederige bidplaats, zooals een oud handschrift verzekert, en deden er gedurende den nacht hunne hemelsche gezangen hooren. Een kloosterling zag op zekeren dag een ladder, die van dit heiligdom tot aan den hemel reikte; Engelen klommen voortdurend op en af, Gods heerlijkheden en die zijner Moeder bezingende. Een andere heilige kloosterling zag dezelfde geheimzinnige ladder gedurende den nacht. Tengevolge van deze hemelsche verschijningen werd de naam van Onze Lieve Vrouw der Engelen, welken de kapel reeds droeg, meer en meer bevestigd, terwijl zij ook

voortdurend in de hoogachting en vereering der geloovigen steeg. Gedurende verschillende eeuwen werd dan dit heiligdom door de zonen van Benedictus bediend; doch in het jaar 1075 was het aangrenzende kleine klooster zoodanig vervallen, dat het onbewoonbaar werd. De kloosterlingen trokken zich allen terug in de naburige Abdij van Subasio, tot wier eigendom *Portiuncula* bleef behooren, en alzoo was dan het heiligdom van Onze Lieve Vrouw der Engelen eene tweede maal verlaten.

Intusschen hielden de geloovigen niet op zich voortdurend naar die plaats te begeven, om er den krachtigen bijstand van de Koningin der Engelen af te smeeken. Onder hen zag men dikwijls de goedaardige en godvruchtige echtgenoote van den rijken koopman Petrus Bernardone, Pica genaamd, die door de Voorzienigheid tot moeder van den Serafijn van Assisië bestemd was. Zij had de gewoonte deze bevoorrechte plaats dikwijls te bezoeken, want hoe verlaten en vervallen het kapelletje ook wezen mocht, om de groote vermaardheid, welke het had verkregen door de verschijning der Engelen en door de hemelsche gezangen, die men er veel-

vuldig hoorde, gingen de bewoners dier landstreek voort daar de Moeder des Heeren te vereeren. Door de voorspraak van de Allerheiligste Maagd Maria verkreeg Pica het geluk na eene 7-jarige echtvereeniging moeder te worden van dat kind, dat tot zulke groote zaken bestemd was.

Volgens eene standvastige overlevering verscheen er op het oogenblik, dat men Franciscus ten doop hield, een vreemdeling met een ernstig en eerbiedwaardig voorkomen. Hij hield het kind in zijne armen zoolang de plechtigheid duurde, terwijl zijne oogen met een hemelsch welbehagen op hetzelve gevestigd bleven; hierop verdween hij, den indruk zijner knieën voor het altaar in het marmer achterlatende. Na terugkeer van den doop verscheen een andere onbekende, als een gunst vragende het knaapje te mogen zien. Overgelukkig dat zijne bede werd ingewilligd, nam hij, als een andere Simeon, het in zijne armen om het te liefkozen, en maakte op zijn rechterschouder het teeken van het heilig kruis. Het daarna teruggevende, sprak hij: „Waak met zorg „over dit kind, want het zal groot zijn „voor den Heer. De vorst der duisternis

„heeft een voorgevoel van zijne hooge „bestemming, en zal niets sparen om het „van het leven te berooven. Wees dus op „uwe hoede, opdat het niet als slachtoffer „zijner aanslagen valle." Ook deze vreemdeling verdween eensklaps, zonder dat men hem in de stad kon terugvinden.

Andere schrijvers verhalen, dat de Engelen op denzelfden dag in de kapel van *Portiuncula* hunne hemelsche gezangen deden hooren, om, even als bij de geboorte van den Zaligmaker, God te verheerlijken en vrede te beloven aan de menschen, die van goeden wil zijn.

Ik heb deze gebeurtenissen hier eenigzins breedvoerig willen aanstippen, daar zij als eene aankondiging waren der verhevene bestemming van Franciscus.

De overlevering voegt er nog bij, dat de gelukkige moeder in het vervolg hare bezoeken aan Onze Lieve Vrouw der Engelen verdubbelde, om der Allerheiligste Maagd dank te betuigen voor de gunsten, welke zij door hare bemiddeling verkregen had. Zij droeg zorg om zich bij die gelegenheden door den jeugdigen Franciscus te doen vergezellen, om op die wijze eene vurige liefde voor God en de Koningin

der Engelen in zijn hart te prenten. Men mag dus in zekeren zin zeggen, dat Franciscus in de kapel van *Portiuncula* Jesus en Maria leerde beminnen, dat op die plaats in zijn hart de eerste kiemen gelegd werden dier deugden, welke van dit kind een held der armoede, een voorbeeld van volmaaktheid, een Serafijn van liefde zouden maken.

De eerste jaren van Franciscus, even als die van het goddelijk kind Jesus te Nazareth, verliepen rustig en verborgen bij zijne ouders. Terwijl zijne moeder zijn hart vormde, werd hij door geestelijken zijner vaderstad onderwezen in de schoone letteren en verdere wetenschappen, welke men gewoon was de jongelingen van zijn stand te doen aanleeren. Weldra maakte Bernardone zijn zoon deelgenoot in zijn handel, waarbij de jongeling denzelfden ijver en aanleg toonde, welke hem reeds bij zijn eerste onderwijs onderscheidde. Met andere gevoelens echter dan zijn vader bezield, toonde hij al aanstonds, dat hij den rijkdom op eene geheel andere wijze beschouwde. Edelmoedig tot verkwisting toe, vond hij er meer genoegen in om het goud te besteden dan om het te verzamelen.

Vol levenslust en van eene vroolijke inborst, hield hij van schitterende feesten, schoone kleederen en fijne maaltijden. Al den tijd, welken de handel hem overliet, besteedde hij aan de vermaken der wereld, en aan zijne talrijke vrienden, doch, ofschoon hij een vroolijk leven leidde, onderscheidde hij zich steeds door zijne edele gevoelens en de zuiverheid zijner zeden. God riep hem tot een volmaakteren levenswandel, dan eens door hem zijne toekomstige grootheid voor te stellen, dan weder door vernederingen en ziekten.

Eindelijk door de genade overwonnen, verzaakte Franciscus aan de ijdelheden der wereld, en begon, ondanks de tegenkantingen van zijn vader en de bespottingen zijner vorige vrienden, het leven van een kluizenaar te leiden.

Kort na zijne verandering van levenswijze ging hij eene kerk binnen, aan den H. Damianus toegewijd, welke zoo oud en vervallen was, dat zij dreigde in te storten. Daar bad hij met vurigheid, en de oogen vol tranen beschouwde hij met eene groote liefde het beeld van den gekruisten Zaligmaker. Eensklaps ging er eene stem van dat kruisbeeld uit, en deed

hem tot driemaal toe deze geheimzinnige woorden hooren: „Franciscus, ga en herstel mijn huis, dat gij vervallen ziet". Te ootmoedig om te gelooven, dat God hem riep om het geestelijk verval zijner Kerk te herstellen, nam hij deze woorden in den letterlijken zin op, en begon met de herstelling der oude kerk van den H. Damianus. Daarna vormde hij het besluit nog twee andere heiligdommen te herstellen; het eene was eene kerk toegewijd aan den Apostel Petrus, en het andere was het reeds vermelde kapelletje van Onze Lieve Vrouw der Engelen.

Zijne liefde tot de Allerheiligste Maagd en de herinnering der hemelsche verschijningen spoorden Franciscus aan om dat heiligdom voor volslagen verval te behoeden, en in zijn vorigen luister te herstellen. Hij werkte er eigenhandig aan, en gesteund door de aalmoezen, welke hij langs alle kanten had ingezameld, herkreeg de kapel van *Portiuncula* in het jaar 1208 met vollen luister haren honderdjarigen eeredienst en diende weder tot woonplaats van den Heilige der Heiligen.

Na deze herstelling gaven de Benedictijnen van den berg Subasio de zorg der

bediening er van aan een godvruchtigen en deugdzamen priester van Assisië, Mozzangoli genaamd, die er van tijd tot tijd de heilige Mis kwam opdragen.

Van dit oogenblik af vestigde Franciscus zijn verblijf bij deze kapel, en maakte voor zich eene kleine woning in de overblijfselen van het oude klooster der Benedictijnen. Daar hij dit heiligdom met voorliefde beminde, verkoos hij het tot zijne gewone bidplaats. Hij bracht er zijne dagen en nachten door in het gebed, neêrgeknield voor het altaar, het lijden van den goddelijken Zaligmaker overwegende, bij de beschouwing der hevige smarten overvloedige tranen stortende. Sedert het kruisbeeld tot Franciscus had gesproken, zoo als de zoogenaamde „Drie medegezellen," geliefde zonen en vertrouwelingen van den Heilige, verhalen, was zijn hart ten zeerste getroffen en door vurig medelijden bewogen bij de herinnering der pijnen, welke Christus voor ons verduurd heeft. Daarenboven kastijdde hij zijn vleesch door zulke strenge verstervingen en andere werken van boetvaardigheid, dat hij zoowel in ziekte als gezondheid, zich met de uiterste gestrengheid behandelde.

Aldus bereidde zich Franciscus in zijn dierbaar *Portiuncula*, door zijne gebeden, tranen en de grootste vrijwillige ontberingen voor, om op eene waardige wijze aan zijne verhevene roeping te kunnen beantwoorden, of om beter te kunnen kennen door welke werken hij voortaan zijn God en Koning moest dienen. Het antwoord van God liet zich niet lang wachten.

Op zekeren dag woonde hij in zijne geliefkoosde bidplaats de H. Mis bij en luisterde met aandacht naar de woorden van het H. Evangelie: *Bezit noch goud, noch zilver, noch geld in uwe gordels; noch reiskorf, noch twee onderkleederen, noch voetzolen, noch wandelstok.* (*)

Bij het hooren van deze gewichtige vermaning werd Franciscus als in eens van den hemel buitengewoon verlicht. Zijne roeping, tot dan toe slechts van verre bespeurd, werd hem in eene geheel hemelsche helderheid getoond; de armoede, de heilige, evangelische armoede verscheen hem als zijne uitverkorene bruid en de vruchtbare gezellin van zijn apostelschap. Hij had echter aanstonds wantrouwen in

---

(*) Matth. X. 10.

zijne persoonlijke gevoelens, en wilde niets ondernemen zonder eerst den dienaar des Heeren te raadplegen. Na de H. Mis verzocht hij den priester hem de letterlijke en ware beteekenis dezer woorden te willen uitleggen; en nauwelijks had hij de gevraagde opheldering verkregen, of in eene vervoering van vreugde en liefde riep hij uit: „Ziedaar nu wat ik wil, ziedaar nu wat ik zoek, wat ik met blijdschap wil volbrengen." Op hetzelfde oogenblik legde hij zijne beurs en stok neder; hij ontdeed zich van zijne schoenen en lederen gordel, nam een grof, grijs kleed, sloeg eene ruwe koord om zijne lenden, en bracht a'zoo onmiddellijk in oefening hetgeen hij gehoord had. Gelukkig arm, geheel arm te zijn, dacht hij aan niets anders meer dan om het Evangelie aan de wereld te verkondigen en zielen voor Jezus Christus te winnen. Hij bracht de nachten in de kapel van *Portiuncula* in het gebed door, en des daags begaf hij zich naar zijne vaderstad Assisië, doorkruiste de straten om boetvaardigheid en vrede te prediken.

Hij sprak zeer eenvoudig, zegt Thomas van Celano, doch zijne woorden waren zoodanig door Gods geest bezield, dat zij

als een brandend vuur tot in de harten der aanhoorders drongen, en allen met de grootste verwondering vervulden. Zulke prediking, gepaard aan de treffendste voorbeelden, kon niet lang onvruchtbaar blijven. Weldra sloten zich eenige leerlingen bij hem aan, en zoo werd de grondslag gelegd van de Orde der Minderbroeders, die aan de Kerk zoovele Heiligen, aan de wereld zoovele apostolische mannen schenken zou.

Toen Franciscus zag dat het getal zijner leerlingen toenam, achtte hij het oogenblik gekomen om hun een vasten regel en bepaalde levenswijze voor te schrijven, en aan den Heiligen Stoel de goedkeuring zijner opkomende Orde te verzoeken. Tot dat einde ging hij met zijne volgelingen naar Rome, en had weldra het geluk alle moeielijkheden en hinderpalen uit den weg geruimd te zien; uit den mond van Zijne Heiligheid zelf mocht hij de bevrediging van zijn vurigsten wensch en de verzekering van diens bijzondere bescherming voor de Orde vernemen. Vol vreugde over dezen gunstigen uitslag, gingen zij den Allerhoogste hunne dankbaarheid betoonen op het graf der Apostelen, om daarna de terugreis naar Assisië te ondernemen.

Zij verbleven eenigen tijd in de eenzaamheid van Rivo-Torto, welke plaats zij reeds spoedig verlieten om naar Onze Lieve Vrouw der Engelen terug te keeren. Het was op hoogere ingeving, zegt de H. Bonaventura, dat Franciscus, de herder van deze kleine kudde, zijne twaalf leerlingen naar het verblijf van *Portiuncula* voerde, opdat in dit gezegend oord, waar de Orde der Minderbroeders onder de zegeningen van de Moeder des Heeren haren oorsprong had genomen, ook onder de bescherming dezer Goddelijke Moeder hare uitbreiding zou verkrijgen.

De roem hunner heiligheid, welke zich in de omstreken verspreidde, bracht spoedig nieuwe leerlingen aan de voeten van Franciscus, en deze verzochten hem als eene gunst hen onder het getal zijner volgelingen op te nemen. Tot nu toe had de Heilige nog volstrekt niet het minste recht op het verblijf van *Portiuncula*, dat nog altijd het eigendom der kloosterlingen van den berg Subasio was. Hij verlangde echter eene vaste woonplaats voor zijne steeds aangroeiende familie, met eene kapel voor de goddelijke diensten. Hij begaf zich dan naar den Bisschop van Assisië,

wien hij verzocht eene kapel aan den dienst zijner ontluikende Orde te verbinden, alsmede het gebruik van een arm huis. Daar de Bisschop aan het verlangen van den Heilige niet kon voldoen, wendde deze zich tot de Benedictijnen van den berg Subasio, en deed hetzelfde verzoek aan den Abt van dat klooster. Dit werd door den Abt aanstonds ingewilligd, die hem geheel *Portiuncula* schonk, namelijk de kapel van de Koningin der Engelen, de oude gebouwen welke nog in stand waren, alsmede het kleine omliggende terrein. Nochtans stelde de edelmoedige Zoon van den H. Benedictus eene voorwaarde aan zijne milddadigheid: „mijn goede broeder", zoo sprak hij, „wij geven u gaarne wat „gij vraagt, maar wij willen dat *Portiun-*„*cala* altijd de hoofd- en Moederkerk uwer „Orde zij". Het geluk van Franciscus had het toppunt bereikt; nooit kon hem eene meer aangename gift geschonken worden, en zonder eenige moeite deed hij de belofte, dat zijn dierbaar *Portiuncula* altijd de hoofd- en Moederkerk zijner Orde wezen zou, daar zij inderdaad er reeds de bakermat van was.

De arme Franciscus, die niets in eigen-

PATERS
MINDERBROEDERS
NIEUWE NIEDORP

dom wilde bezitten, verbond zich uit eigen beweging om ieder jaar aan de monniken van den berg Subasio een mandje visch te zenden, welke in de naburige rivier gevangen was, meer nog om zich daardoor hun schatplichtige en schuldenaar te toonen, dan wel om hun zijne diepe erkentelijkheid te kennen te geven. Na den Allerhoogste zijne innige dankbetuiging gebracht te hebben, haastte hij zich naar *Portiuncula* terug om aan zijne leerlingen bekend te maken, welke heerlijke aalmoes men aan hunne „Geliefde Armoede" geschonken had. Daarop begaf hij zich naar den priester Mozzangoli van Assisië, die de kapel van *Portiuncula* tot alsdan bediende. Hij stelde hem in kennis met het geschenk, dat hij aan de goedheid der Benedictijnen verschuldigd was, en bracht hem dank voor de zorgen en den dienst aan de kapel besteed. Nauwelijks had de godvruchtige priester deze tijding vernomen, of hij omhelsde den dienaar Gods; hij gaf Franciscus de verzekering, dat het zijn grootste geluk was de Allerheiligste Maagd Maria op die plaats vereerd te zien door getrouwe dienaars, die zonder ophouden haren lof met dien van

haren goddelijken Zoon zouden zingen, en beval op zijne beurt dit heiligdom in de zorgen van Franciscus en zijne metgezellen aan. Overgelukkig door al het gebeurde, dat zoo volkomen met zijne innigste wenschen overeenstemde, keerde de Heilige naar Onze Lieve Vrouw der Engelen terug, om den nacht in de kapel zelf door te brengen. God wilde hem daar getuigen doen zijn van nog meer wonderbare zaken dan er reeds hadden plaats gehad. Omtrent middernacht, terwijl hij in het gebed verslonden was, werd de kapel in eens door een schitterend licht bestraald. Boven het Altaar verschenen Jesus en Maria, omringd door eene menigte hemelsche geesten; de Goddelijke Zaligmaker en zijne Moeder beschouwden hun dienaar met welgevallen; deze vriendelijke blik deed den moed van Franciscus herleven, en na den Heere Jesus aanbeden en zijne Moeder Maria gegroet te hebben, sprak hij tot hen deze woorden:

„Allerheiligste Heer, Koning der he„melen en Verlosser der wereld, en gij, „Koningin der hemelsche koren, van waar „komt het toch, dat gij zulk eene welwil„lendheid en genegenheid hebt voor deze

„plaats, zoodat gij U gewaardigt uit het „hoogste der hemelen op dit Altaar neder „te dalen?"

Jesus gaf hem ten antwoord:

„Ik ben gekomen om tusschen deze „plaats en mijne Moeder een verbond te „sluiten."

Na nog eenige andere openbaringen verdween de verschijning.

Franciscus bleef nog lang als in geestverrukking, en des morgens zeide hij in eene vervoering van blijdschap tot zijne broeders: Dit is in waarheid eene heilige plaats, die veeleer door Engelen dan door menschen moest bewoond worden. Zoolang ik hier kan blijven, zal ik er niet van heen gaan, zij zal voor mij en de mijnen een eeuwigdurend gedenkteeken van Gods goedheid zijn."

Thomas van Celano voltooit dit wonderbaar verhaal door de volgende woorden: „De zalige Vader verzekerde, door goddelijke openbaring te weten, dat de allerheiligste Maagd Maria dit heiligdom met eene voorliefde beminde boven al de kerken ter harer eer in geheel de wereld opgericht," en hij voegt er bij „dit is vooral de reden, waarom de H. Franciscus **Portiuncula**

meer dan alle andere plaatsen der wereld liefhad."

Hoe duidelijk toch ziet men in deze verschillende gebeurtenissen de hand der goddelijke Voorzienigheid. Het is in de kerk van O. L. V. der Engelen, die toen verlaten was en dreigde in te storten, dat de moeder van Franciscus de geboorte van haren zoon afgebeden en bekomen heeft. In diezelfde kapel, door de handen van Franciscus hersteld, heeft Jesus Christus hem door een woord van het Evangelie zijne goddelijke roeping geopenbaard. Het is daar, dat Franciscus zijne geestelijke familie vestigde, die onder de bescherming der allerheiligste Maagd Maria en onder den zegen van haren goddelijken Zoon met eene wonderbare vruchtbaarheid zou toenemen. Het is uit dat heiligdom, dat legioenen van apostelen en stroomen van zegeningen moesten voortkomen om zich over de aarde te verspreiden. Al die wonderbare zaken werden door God in een visioen aan Franciscus geopenbaard, en in de vervoering zijner vreugde mocht de Heilige uitroepen, dat deze plaats veeleer door Engelen dan door menschen moest bewoond worden.

In die bevoorrechte en gelieftkoosde plaats zou Franciscus het grootste gedeelte van dat leven doorbrengen, dat zulke verhevene gelijkvormigheid met onzen Goddelijken Zaligmaker Jesus Christus verkrijgen zou. Daar zou hij dat leven leiden, dat zoo welsprekend en verpletterend tevens den geest van den tegenwoordigen tijd veroordeelt, en ons, trage Christenen, over onze lauwheid en koelheid doet blozen. Dat leven immers, zooals een vurige bewonderaar van den H. Franciscus zich uitdrukt, spreekt van armoede tot eene stoffelijke eeuw, die op rijkdom verzot is. Dat leven spreekt tot eene hoovaardige eeuw, waarin afgunst en eergierigheid alle standen verwarren en alle harten vergiftigen. Dat leven spreekt tot eene verkoelde eeuw, die de liefde Gods noch de liefde der menschen meer kent. Dat leven spreekt tot eene twijfelzuchtige eeuw, die aan het bovennatuurlijke niet meer gelooft, en het recht meent te hebben de wonderen van het Evangelie te verwerpen. Dat wonderbare leven vertoont ons alle die verhevene christelijke deugden, welke ons ontbreken, wier afwezigheid ons den dood aanbrengt, en wier terugkeer alleen ons

redden kan, in eenen hoogen graad en op een onvergelijkelijk tooneel in werking.

De eenvoudigheid van den goeden Heilige zal menigeen wellicht doen glimlachen; doch zijne liefde voor de natuur en voor alle schepselen Gods zouden ons moeten innemen; zijne ootmoedigheid, zijne liefde voor de heilige armoede — die hij zijne vrouw en echtgenoote noemde — zouden ons met verbazing en verwondering moeten vervullen; zijn medelijden met de zondaars, zijne overgroote liefde voor alle menschen zouden ons moeten verteederen; zijne ververvoeringen in de liefde Gods, zijne tranen, zijne onbeschrijfelijke jammerklachten over het lijden des Zaligmakers, de indrukking der vijf wonden van den gekruisigden Jesus zouden ons van de wereld moeten aftrekken en ons goedwillig of met geweld naar den hemel voeren. Met recht mocht de H. Bonaventura schrijven: „De engelachtige mensch Franciscus was gewoon in de beoefening van het goede nimmer te rusten, en klom, gelijk de hemelsche geesten op de ladder van Jacob, nu tot God op, en daalde dan tot zijnen naaste neder. Hij had geleerd, den tijd, dien God den mensch verleend heeft om het

eeuwige leven te verdienen, met bescheidenheid te verdeelen, zoodat hij er een gedeelte van, en niet zonder eene moeitevolle winst, aan zijne broeders besteedde, en het andere aan de vreedzame gemoedsbewegingen der beschouwing wijdde. Ook wanneer hij, naar gelang der tijden en plaatsen, zich op de zaligheid der zielen toegelegd had, vluchtte hij het gewoel der wereld en zocht de stilte der eenzaamheid en afgezonderde plaatsen, om zich met God vrijer bezig te houden, en het stof af te schudden, dat hem door den omgang met de menschen mocht aankleven. Hij was ontstoken door eenen onmetelijken brand van liefde voor den goeden JESUS, gelijk aan lampen van vuur en vlammen — hevige liefde, machtiger dan de macht der groote wateren". Onophoudelijk overwoog FRANCISCUS de smarten en pijnen, welke het Hart van JESUS om ons en voor ons verduurd heeft; daardoor ontvlamde meer en meer zijne Serafijnsche liefde, en zijn verlangen om voor JESUS te lijden werd steeds heviger zoodat hij op de innigste wijze met het Hart van zijnen goddelijken Zaligmaker vereenigd werd. Het is dan ook geenzins te verwonderen,

dat hij, naar het voorbeeld van Jesus, rondging om in duizende en duizende ter dood toe gewonde harten den balsem van het eeuwige leven te storten; om aan eene menigte slaven des duivels door de kracht van zijn woord en van zijnen hemelschen wandel de ware vrijheid, die der kinderen Gods, te schenken. Het was uit liefde tot die afgedwaalden, dat hij dikwijls den nacht in het gebed doorbracht, om het behoud hunner zielen van den hemel af te smeeken, en in de vurigheid dier liefde gaat hij zoover, dat hij het waagt aan den liefdevollen en barmhartigen Jesus eene buitengewone gunst te vragen, welke hem ook verleend wordt, eene gunst, die reeds meer dan zes eeuwen onder de christenen bekend staat als de buitengewone „*Aflaat van Portiuncula*".

II.

Oorsprong en verspreiding van den aflaat van Portiuncula.

In de H. Schriften van het Oude Verbond vinden wij vermeld, dat Abraham en Mozes, met nog zoo vele anderen, als vrienden van den Allerhoogste, Hem dikwijls smeekten om behoud voor het zondarige volk. Ook onder de wet van Christus zien wij een vriend, een dienaar des Heeren, een volmaakten navolger van Gods eenigen Zoon, zijne dagen en zelfs zijne nachten besteden om van Jesus barmhartigheid voor de arme zondaars af te bidden. Franciscus, brandende van liefde voor het heil der zielen, vraagt voor de afgedwaalden genade, kracht en sterkte om tot inkeer te mogen komen, met dezelfde vurigheid, alsof hij die voor zich alleen vroeg.

Een zoo onbaatzuchtig, zoo edelmoedig gebed, gestort door een van liefde blakenden Serafijn, moest noodzakelijk bij den Heer alvermogend zijn, den meesten invloed op het Hart van Jesus hebben.

Zekeren zomernacht van het jaar 1216 lag Franciscus in zijne armoedige cel neêrgeknield, God met buitengewone vurigheid biddende. In dat gebed werd hem geopenbaard, dat Onze Heer Jesus Christus en de Allerheiligste Maagd Maria, zijne Moeder, door eene menigte Engelen omringd, zich in het heiligdom van *Portiuncula* bevonden. Aanstonds staat de Heilige op, snelt vol vreugde naar de kapel, welke hij met een schitterend licht vervuld vindt, en aanschouwt het eerbiedwaardig gezelschap, zooals hem was aangekondigd. Op het zien dier hemelsche verschijning geheel ontroerd, van eene eerbiedige vrees doordrongen, wierp hij zich met het aangezicht plat ter aarde neder.

De Heer echter sprak hem toe: „Fran„ciscus, vraag hetgeen gij wilt voor de „zaligheid der menschen, daar gij als een „helderlichtende fakkel aan de wereld, en „der strijdende kerk tot steun geschonken „zijt." Eerst bleef hij in geestverrukking

nederliggen, maar door de woorden van Jesus bemoedigd, waagde hij het deze bede tot Hem te richten: Allerheiligste Vader en Opperheer, ofschoon ik slechts een arme en ellendige zondaar ben, smeek ik U, aan het menschdom de volgende gunst toe te staan: wil aan een ieder, die naar deze plaats komt en deze kerk bezoekt, vergiffenis en volledige kwijtschelding van al zijne zonden verleenen, welke hij den priester rouwmoedig gebiecht, en waarvoor hij de door hem opgelegde boete aanvaard zal hebben. Ik smeek de Allerheiligste Maagd, uwe Moeder, en de Voorspreekster van het menschelijk geslacht, mijne bede te ondersteunen en voor mij bij Uwe toegenegene Majesteit ten beste te spreken. En de Koningin des hemels, het verzoek van Franciscus aanstonds inwilligende, sprak tot haren Goddelijken Zoon: Allerhoogste en Almachtige God, ik smeek Uwe Godheid en vraag ootmoedig, dat Uwe Majesteit zich gewaardige het verzoek van Broeder Franciscus, Uw dienaar, te verhooren. Onverwijld gaf de Goddelijke majesteit ten antwoord: „Het-„geen gij vraagt, Franciscus, is eene „groote zaak, doch gij zijt nog grootere

„gunsten waardig. Ik wil uwe ootmoedige „bede inwilligen; doch gij moet naar Mijn „Stedehouder gaan, den Opperherder „Honorius III, die te Perugia verblijft, „en van mijnentwege den bedoelden aflaat „vragen."

Den volgenden morgen stond Franciscus reeds bij het krieken van den dag op, riep broeder Masseus van Marignan, om zich met hem naar den Paus te begeven. „Heilige Vader", sprak hij met zijne gewone eenvoudigheid, „eenigen tijd geleden heb ik eene kerk, toegewijd aan de Maagdelijke Moeder des Heeren, hersteld. Ik verzoek Uwe Heiligheid aan die kerk een aflaat te verleenen, te verdienen op den verjaardag harer wijding, zonder verplichting eene geldofferande te storten." De Opperpriester, over dusdanige vraag ten zeerste verwonderd, maakte aan Franciscus zijne bezwaren bekend, vooral daar het hem weinig billijk scheen, zulke groote gunsten te verleenen, zonder deze door een liefdewerk te moeten verdienen. „En hoeveel jaren aflaat wilt gij er aan verbonden hebben?" sprak hij verder; „is het een jaar, of wilt gij drie, zes of zeven jaren?" Ach, Heilige Vader, her-

nam Franciscus, dat het Uwe Heiligheid behage, mij geen jaren, maar zielen te schenken? „En op welke wijze dan wilt gij zielen?" vraagde nogmaals de Paus. Ter oorzake der gunsten, zoo ging Franciscus voort, welke God aan die plaats verleend heeft, verlang ik, zoo Uwe Heiligheid het wil toestaan, dat al wie rouwmoedig, na gebiecht en de H. Absolutie ontvangen te hebben, die kerk zal bezoeken, in den hemel en op de aarde ontslagen zij van geheel de straf en schuld aller zonden, welke hij bedreven heeft van zijn doopsel af tot op den dag en het uur, dat hij genoemde kerk binnentreedt, zonder verplicht te zijn eenige andere voorwaarde te vervullen. „Maar Franciscus," riep nu de Paus uit, „gij vraagt toch zulk eene groote zaak, en de H. Stoel is niet gewoon zulken aflaat te verleenen." Heere, hernam nog eens de gelukzalige, hetgeen ik vraag, vraag ik niet uit mijzelven, maar uit naam van Onzen Heer Jesus Christus, die mij tot U gezonden heeft. De Paus, de heiligheid van den dienaar Gods kennende, en deze verzekering uit zijnen mond hoorende, antwoordde hierop tot driemaal toe: „Het behaagt ons dus ook, dat deze aflaat U toegestaan zij."

De aanwezige Kardinalen, vreezende dat deze buitengewone gunst, zoo geheel en al onbepaald verleend, den aflaat van het Heilig Land en der H.H. Apostelen Petrus en Paulus in de oogen der Christenheid zou doen verminderen, maakten Z. H. hierop opmerkzaam. Doch Honorius gaf ten antwoord: „Het is niet mogelijk de reeds toegestane vergunning terug te nemen, wij kunnen ze slechts tot den loop van één enkelen dag bepalen". Zich daarna tot Franciscus wendende, bekrachtigde hij zijn reeds gegeven woord, zeggende:

„Van nu af verleenen wij aan eenieder, die, na eene goede biecht, rouwmoedig de genoemde kerk bezoekt, volledige kwijtschelding van alle straf en schuld der zonden; en wij willen, dat deze aflaat ten eeuwigen dage geldig zij, doch slechts voor één dag van het jaar, van de eerste Vespers tot den avond van den volgenden dag, den nacht er in begrepen."

Vol vreugde over de verkregen gunst, bracht Franciscus den Paus zijn innigen dank, en maakte zich gereed het paleis te verlaten. Honorius, dit ziende, riep hem toe: „O goede en eenvoudige man, waarheen gaat gij? Welk bewijs toch der

verleening van dezen aflaat hebt gij?" Heilige Vader, antwoordde Franciscus, uw gegeven woord is mij voldoende; is deze aflaat het werk van God, dan zal Hij ook zorg dragen hem bekend te doen worden; ik wil geen ander bewijsstuk dan de Allerheiligste Maagd als oorkonde, Jesus Christus als opsteller der akte, en de Engelen als getuigen.

Op zijne terugreis van Perugia naar Assisië, vertoefde hij een weinig in een gasthuis der melaatschen om er eenige rust te nemen. Bij zijn ontwaken hoorde hij eene stem, die hem toesprak: „Weet, Franciscus, dat de aflaat, dien gij op aarde bekomen hebt, bevestigd is in den Hemel." Na zijn gebed geëindigd te hebben, riep hij zijn gezel en zeide hem: Broeder Masseus, ik verzeker u van Godswege, dat de aflaat, welke de Paus mij verleend heeft, in den Hemel bekrachtigd is.

Hiermede echter was voor dezen aflaat, aan de kapel van Onze Lieve Vrouw der Engelen of *Portiuncula* verleend, nog geen bepaalde dag vastgesteld, waarop de geloovigen aan die gunst deelachtig konden worden. De H. Franciscus, al zijn betrouwen op den Heer stellende, wachtte

daaromtrent eene nadere inlichting van Jesus af, welke ook werkelijk plaats had. En is nu deze aflaat wonderbaar in zijnen oorsprong, niet minder verwonderlijk zijn de omstandigheden, waarin Jesus zelf den dag bepaalde.

In den loop der maand Januari van het jaar 1217 bad Franciscus gedurende een dier lange winternachten in zijne cel, gelegen in den tuin bij het klooster van Onze Lieve Vrouw der Engelen. Omtrent middernacht werd hij door Satan bezocht, welke sluwe bekoorder hem inblies zijnen ijver in de boetvaardigheid te matigen. Franciscus, zoo sprak hij hem aan, waarom wilt gij vóór den tijd sterven? Weet gij dan niet, dat de slaap volstrekt noodzakelijk is voor het lichaam? Waarom dan aldus gehandeld? Gij zijt immers nog op jeugdigen leeftijd en zult tijd genoeg hebben om uwe zonden uit te boeten; gij zult u door uw aanhoudend waken den dood berokkenen. In plaats van het oor te leenen aan deze inblazingen, verliet Franciscus aanstonds zijne cel, ging in het bosch en wierp zich ontkleed tusschen de braam- en doornstruiken, wentelde zich daarin rond, zoodat geheel zijn lichaam

verscheurd en bebloed werd, terzelfdertijd uitroepende: „Het is beter met Jesus Christus smart en lijden te verduren dan gehoor te geven aan de inblazingen van een verleidenden vijand". Nu werd hij door een schitterend licht omringd en bespeurde rondom zich, ondanks den strengen winter, eene menigte witte en roode rozen van eene wonderbare schoonheid; door een wonder waren deze doornen in rozenstruiken veranderd, welke altijd groen en zonder doornen gebleven en waarvan sommige bladeren, nog op den huidigen dag, met roodachtige vlekken, aan bloedvlekken gelijk, geteekend zijn.

Terzelfder tijd verscheen er bij de kerk eene menigte Engelen, die tot hem zeiden: Haast u tot Jesus Christus en zijne Heilige Moeder te gaan, die u in de kerk wachten. Zich eensklaps in een wit kleed gehuld ziende, stond Franciscus op, nam twaalf witte en twaalf roode rozen, en begaf zich naar het heiligdom, terwijl de weg daarheen hem prachtig versierd toescheen.

Met diepen eerbied trad hij het bedehuis binnen en legde de rozen op het altaar neder. Alsdan Onzen Heer Jesus Christus en zijne Moeder, omringd door

eene groote menigte Engelen, ziende, hoorde hij den Verlosser hem aldus toespreken: „Franciscus, waarom geeft gij aan mijne moeder de geschenken niet, welke gij haar moet aanbieden? Begrijpende dat dit de zielen waren, tot wier heil de aflaat van deze kerk zou strekken, antwoordde de Gelukzalige:

„Allerheiligste Vader en Heer van hemel en aarde, gewaardig u in uwe groote barmhartigheid den dag te bepalen, waarop ik haar deze geschenken kan aanbieden; dat de Allerheiligste Maagd, uwe Moeder en de Voorspreekster van het menschdom, mijne bede ondersteune." Nu verklaarde de goddelijke Majesteit, dat al wie van de Vespers van den 1sten Augustus tot aan den avond van den volgenden dag, met een rouwmoedig hart, na zijne zonden, welke hij indachtig is, gebiecht te hebben, deze kapel zou bezoeken, volledige kwijtschelding zou bekomen van alle zonden, bedreven van den dag zijns doopsels tot op den dag en het uur van gemeld kerkbezoek.

Franciscus vraagde nu verder, op welke wijze men dit kenbaar maken en of men wel geloof aan zijne woorden hechten zou. De Heer antwoordde, dat dit door zijne

genade zou geschieden, en gaf hem het bevel zich naar zijn Stedehouder te begeven met het verzoek dezen aflaat volgens goedvinden te doen afkondigen.

Maar hoe zal uw plaatsbekleeder mij gelooven, hernam Franciscus nog eens, en zal hij mij, die een zondaar ben, geloof schenken? De Heer sprak hem moed in, en zeide hem, tot teeken der waarheid en zijner zending, den Paus eenige dier witte en roode rozen aan te bieden, welke hij in het bosch geplukt had, alsmede zich door eenigen zijner medebroeders te doen vergezellen, die getuigenis zouden geven van hetgeen zij gehoord en gezien hadden.

Geheel dit hemelsch onderhoud van den Zaligmaker met Franciscus was gehoord door Petrus van Catana, Rufinus Scifi, Bernardus van Quintavalle en Masseus van Marignan, benevens door andere medebroeders, wier cellen zich ook in den tuin bij de kerk bevonden. In de tegenwoordigheid der goddelijke Majesteit en van 's Heeren Moeder nam hij drie roode en drie witte rozen ter eere van de Allerheiligste en Onverdeelbare Drievuldigheid, waarop de Engelen den lofzang *Te Deum laudamus* begonnen te zingen.

Den volgenden morgen gaf Franciscus aan drie zijner gezellen het bevel zich gereed te houden om met hem naar Rome af te reizen, hun terzelfder tijd het stilzwijgen opleggende omtrent alles wat zij gehoord hadden. In de eeuwige stad aangekomen, begaven zij zich naar de kerk van Lateranen, waar zij den Plaatsbekleeder van Jesus Christus aantroffen. De ootmoedige dienaar des Heeren gaf hem een omstandig verhaal van de laatste verschijning, dat door zijne drie medebroeders werd bevestigd, en tot bewijs toonde hij hem de zes rozen, drie roode en drie witte. Vol verwondering riep Z. H. uit: Uw verhaal is werkelijk wonderbaar en toont veeleer het werk van God dan dat der menschen. Ofschoon hij geenszins aan de waarheid dezer gebeurtenis twijfelde, wilde hij toch eerst de Kardinalen raadplegen alvorens een besluit te nemen. Den volgenden morgen verzocht Franciscus met gepaste vrijheid nogmaals om in de bewuste zaak den wil van den Koning des hemels en van zijne Moeder, aan wie de kerk van *Portiuncula* is toegewijd, te vervullen; nogmaals herhaalde hij in de tegenwoordigheid der Kardinalen, wat Jesus,

op de voorspraak van Maria, hem had toegestaan, en verzocht met aandrang de bekrachtiging van Z. H., zooals hem dit door den Zaligmaker was voorgeschreven.

Franciscus, zoo luidde het antwoord van den Paus, gij vraagt toch zulk eene groote zaak; maar dewijl de koning des hemels, Onze Heer Jesus Christus op de bede van de Allerheiligste Maria, altijd Maagd, uw verzoek verhoord heeft, zullen wij aan de Bisschoppen van Assisië, Perugia, Todi, Foligno, Spoleto, Nocera en Eugubio schrijven, dat zij op den eersten dag der maand Augustus in de kerk van Onze Lieve Vrouw der Engelen moeten samenkomen om den aflaat, dien gij verlangt, voor het aldaar vergaderde volk af te kondigen.

Na de pauselijke brieven ontvangen te hebben, ging hij met zijne gezellen naar voornoemde Bisschoppen om hun dit schrijven ter hand te stellen. Hij kwam met hen overeen, dat zij allen op den eersten Augustus in gezegde kerk van *Portiuncula* zouden komen. Er was een spreekgestoelte van hout opgericht, dat door de Bisschoppen en Franciscus beklommen werd, om van daar het woord tot het volk te richten.

Zij verlangden eenparig, dat Franciscus het eerste zou spreken. Ofschoon ik dit niet waardig ben, sprak de Heilige, wil ik toch eenige woorden zeggen en voor dit volk prediken; ik zal den aflaat, door den Koning des hemels op verzoek zijner Moeder toegestaan, bekend maken, en gij zult volgens het voorschrift van zijn Plaatsbekleeder mij door uw gezag steunen en met mij den aflaat aankondigen.

Hij begon nu met zulke zalving en kracht te preeken, dat men veeleer een Engel des hemels dan een mensch der aarde meende te hooren. Aan het einde zijner preek kondigde hij den aflaat aan in de volgende woorden:

Al wie deze Kerk van Onze Lieve Vrouw der Engelen bezoekt, te beginnen met de Vespers van den 1sten Augustus tot aan den avond van den volgenden dag, zoowel des nachts als gedurende den dag, zal volledige kwijtschelding bekomen van al zijne zonden, bekende en onbekende, bedreven sedert den dag des doopsels tot op gezegden dag, en welke men zal gebiecht en waarvoor men van den priester de opgelegde boete zal aanvaard hebben.

En hij voegde er bij, dat deze aflaat,

elk jaar, ten eeuwigen dage, kan verdiend worden. Dit laatste echter werd door de Bisschoppen afgekeurd, daar zij meenden, dat de Paus, volgens de gewoonte van den H. Stoel, dezen aflaat slechts voor 7 of 10 jaren had toegestaan. Doch Franciscus gaf hun ten antwoord, dat hij geheel volgens het bevel van den Koning des Hemels gehandeld had; wat u betreft, zoo sprak hij, dat Jesus Christus en Zijne Moeder u uw plicht doen kennen.

Toen stond de Bisschop van Assisië op om te verklaren, dat de aflaat slechts voor 10 jaren was toegestaan; maar door eene wonderbare beschikking van den Allerhoogste zeide hij niet wat hij meende te zeggen, doch herhaalde letterlijk hetzelfde wat Franciscus had aangekondigd.

De zes andere Bisschoppen waren hierover geërgerd, daar zij stellig geloofden dat hij dit met opzet gedaan had, uit voorliefde tot de Kerk van Onze Lieve Vrouw der Engelen, in zijn Bisdom gelegen, en dat hij bijgevolg met hen van gevoelen verschilde. Nu zou de Bisschop van Perugia het woord opnemen om de eerste verklaring te herroepen, en den

aflaat voor 10 jaren af te kondigen. Ook deze, op zijne beurt, sprak tegen zijne bedoeling, maar overeenkomstig den wil van CHRISTUS; hij prees de reeds gedane afkondiging, en zeide en bevestigde aangaande den aflaat, wat de twee eersten gezegd en bevestigd hadden, zonder dat het hem mogelijk was anders te spreken.

De Bisschoppen van Foligno, van Spoleto en de drie anderen wilden allen beurtelings tot het volk spreken, vast besloten de vorige verklaringen terug te roepen, maar verkondigden allen, even als FRANCISCUS zelf, dat de aflaat verleend was „voor altijd".

Hoe duidelijk toch ziet men in deze gebeurtenis den vinger Gods, de leiding der Voorzienigheid, die op zulk eene wonderbare wijze zijn wil kenbaar maakt, zoodat men met volle overtuiging zeggen mag, dat de aflaat van *Portiuncula* in waarheid het werk des Allerhoogsten is; op eene zichtbare wijze wordt in zijne bevestiging en verspreiding de verzekering vervuld, welke CHRISTUS zelf hieromtrent aan FRANCISCUS gaf, „dit is het werk mijner genade".

Het is dus geenszins te bevreemden,

dat de geloovigen aanstonds hunne hoogachting en liefde voor dezen aflaat toonden, en zich als om strijd beijverden aan diens rijke vruchten deelachtig te worden. Door Jesus zelf, op voorbede zijner Heilige Moeder geschonken, is hij als de belooning voor den brandenden zielenijver van een der schitterendsten onder de lange rij der Heiligen Gods; hij is afgebeden door een dienaar des Heeren, die, evenals Mozes, zijne handen ten hemel verhief en genade afsmeekte voor een zondarig volk. Troostvol immers was voor Mozes het gevolg der smeeking, die hij, als aanvoerder van het Joodsche volk, tot den Heer richtte.

Terwijl hij in heilige afzondering met God op den berg Sinaï was, werd er aan den voet van dien berg eene misdaad gepleegd, zoo afschuwelijk en onnatuurlijk, dat men, indien de heilige geschiedenis ons geen volle zekerheid gaf, aan de mogelijkheid van zulken gruwel zou twijfelen. Het Joodsche volk had zich een gouden kalf opgericht, en offers werden aan dien afgod gebracht, daarna werd maaltijd gehouden, en toen zij gegeten en gedronken hadden, stonden zij op om, naar de wijze der heidenen, door spel en dans hun feest te

besluiten; en het gejoel der brooddronkenheid klom op langs den Sinaï. Juist was Mozes op het punt den heiligen berg te verlaten, vol van verlangen om zijn volk het kostbare geschenk des Heeren, dat hij in zijne handen droeg, te brengen. Daar zegt hem God: Ga, klim af! uw volk, dat gij uit Egypteland geleid hebt, heeft gezondigd. Spoedig zijn zij afgeweken van den weg, dien gij hun getoond hebt, zij hebben zich een gegoten kalf gemaakt, en dat hebben zij aanbeden en daaraan offers gebracht, zeggende: dit zijn, o Israël, uwe goden, die u uit Egypte gevoerd hebben.

Stom van schrik hoort Mozes deze verpletterende tijding, en zijne edele ziel zal zich nu in hare volle grootheid toonen. Had zijn gebed zijn volk reeds gered uit de handen van Amalek, nu wil God dat zijn gebed dat volk redde uit de handen van den Almachtige zelf.

„Ik zie", zoo had de Heer gesproken, „dat dit volk onbuigzaam en hardnekkig is; „laat mij toe, dat mijne gramschap tegen „hen ontsteke en dat ik hen verdelge; en „ik zal u maken tot hoofd van een volk, „grooter en machtiger dan dit". (*)

(*) Deut. IX: 13 — 14.

God wilde hier ten duidelijkste toonen, dat Hij het schuldige volk alleen om Mozes spaarde, dat het volk zijn behoud aan het gebed van Mozes te danken had. Doch terzelfder tijd wilde hij Mozes in staat stellen om het heerlijkste bewijs te geven van onbaatzuchtige en alles opofferende liefde jegens het ondankbare volk, dat voortdurend al zijn weldaden slechts met verzet, ontevredenheid en gemor beantwoord had, en nu die weldaden in lage afgoderij verkwistte en vertrapte; het bewijs ook, dat hij niet zijne eigene glorie zocht, maar alleen de glorie van Jehova, die hem gezonden had. Mozes kon hier de plaats innemen van Abraham, hij kon de aanvoerder worden van een groot en machtig volk, in eer en aanzien stijgen, en dit alles kostte hem geen de minste moeite, hij behoefde slechts te zwijgen. Doch Mozes zweeg niet; brandend van ijver voor de eer van God en van liefde voor zijn volk, bad hij: „Waarom, o Heer, zou uw toorn ontbranden tegen uw volk, dat Gij uit Egyptenland geleid hebt in groote kracht en met sterke hand? Laat toch bid ik u, de Egyptenaren niet zeggen: Hij heeft hen met listig overleg uit het

land gevoerd, om hen op het gebergte te dooden en hen van de aarde te verdelgen. Laat uw toorn rusten en vergeef de boosheid van uw volk. Gedenk uwer dienaren ABRAHAM, ISAAC en ISRAËL, wien gij gezworen hebt bij U zelven: „Ik zal uw zaad talrijk maken als de sterren des hemels, en dit gansche land, waarvan ik gesproken heb, zal ik geven aan uw geslacht, en gij zult het voor altijd bezitten."(*) Zoo bad MOZES en zoo verwierf hij dat zijn volk niet terstond verdelgd werd.

Vroeg MOZES het behoud van zijn volk, dat op het punt stond vernietigd te worden, FRANCISCUS smeekte om behoud voor zoovele zielen, die aan het gevaar waren blootgesteld door de zonden verloren te gaan. En hoe zou JESUS doof hebben kunnen blijven voor zijne smeekingen, daar hij, volkomen onbaatzuchtig, zich zelf vergat, om slechts aan het geluk en heil van anderen, van geheel vreemden, te denken. Hij bad niet met SALOMON om wijsheid, want hij had de hoogste wijsheid in zijne Serafijnsche liefde tot den lijdenden Godmensch gevonden; hij verzocht

(*) Exodus XXXII: 11 — 13.

niet met PETRUS de belooning voor zijne onthechting aan het aardsche, voor zijne getrouwe navolging van den Goddelijken Zaligmaker; hij vroeg niet naar aardsche goederen of rijkdommen; hij had immers de meest volslagene armoede tot zijne welbeminde bruid gekozen; hij dacht op dat oogenblik niet aan de noodwendigheden zijner Orde, om deze in JESUS bijzonderen zegen aan te bevelen. Neen, dit alles was hem vreemd; hij stortte bittere tranen bij de beschouwing der beleedigingen, welke Gods liefdevollen Zoon worden aangedaan; hij bespeurde in zijn binnenste slechts gevoelens van barmhartigheid voor de zaligheid der zielen, en daardoor overmeesterd mocht hij als het ware uitroepen: Zoek, o mijn JESUS, zoek in de schatten uwer barmhartigheid eene genade, welke gij mij wilt schenken; en daar het mij geoorloofd is te vragen, o Heer, schenk dan vergiffenis aan het volk, en verleen dan aan al degenen, die rouwmoedig deze kapel zullen binnentreden, volledige kwijtschelding hunner zonden en schulden; ik verlang noch aardsche goederen, noch wereldsche eer, ik vraag slechts het behoud der zielen; wel is waar deze gunst

is te groot om ze door mijn eigen persoon te bekomen, maar ik verzoek de voorspraak der Allerheiligste Maagd Maria, uwe Moeder, dat zij zich gewaardige voor mij ten beste te spreken. Zoo bad die Serafijn van liefde, en zijn gebed werd verhoord. Met volle recht mag men hier met den Koninklijken Profeet DAVID uitroepen: „Van den Heer is dit geschied, en wonderbaar is het in onze oogen." (*)

Van dien tijd af kwamen alle jaren, op den 1sten en 2den Augustus, talrijke scharen pelgrims, wier getal soms tot meer dan tweemaal honderd duizend steeg, in die arme bidplaats, welke thans door eene prachtige hoofdkerk bedekt en beschut wordt, juist dáár bidden waar FRANCISCUS bad; daar kwamen zij de vergeving hunner zonden met de genade der goddelijke liefde afsmeeken, om door den aflaat, aan den Serafijn van Assisië verleend, de onschuld en zuiverheid des doopsels terug te krijgen.

CORRADUS, Bisschop van Assisië, verhaalt in zijn brief van het jaar 1335, welke brief de geschiedenis van den aflaat van *Portiuncula* behelst, dat de Heer, in

---

(*) Ps. CXVII: 23.

zijne oneindige goedheid, zich gewaardigde bijna ieder jaar door wonderen en buitengewone gebeurtenissen dezen aflaat te verheffen, te verheerlijken en te verbreiden. Onder de velen wil ik slechts een enkel aanhalen, dat ons door Franciscus Bartholi bewaard is.

Toen op den 2den Augustus 1303 eene menigte pelgrims de kapel omringde, hoorde men eensklaps een geluid, als van den ratelenden donder, en men zag eene sneeuwwitte duif vijfmaal rondom het heiligdom vliegen. Terzelfder tijd verscheen boven het dak de Allerheiligste Maagd Maria, het kind Jesus in hare armen houdende, dat zijne hand ophief en het volk zegende. Dit feit wordt bevestigd door den Zaligen Conradus van Offida, die ooggetuige van het wonder was.

Tengevolge van deze wonderbare gebeurtenissen stroomden de pelgrims voortdurend in grooter menigte toe. De Zalige Joannes van Alverna verhaalt, dat zij in zijn tijd reeds schier ontelbaar waren. In het jaar 1309 hoorde hij de biecht van een meer dan honderdjarigen grijsaard, die nog te voet uit de omstreken van Perugia gekomen was. Zijn ijver en godsvrucht

bewonderende, vroeg hem de Zalige hoe hij op dien hoogen leeftijd nog zulk eene vermoeiende reis had durven ondernemen. „Eerwaarde Vader", antwoordde de hoogbejaarde man met het vuur van den mannelijken leeftijd, „al kon ik niet meer te voet komen, ik zou mij hierheen laten dragen om de genade van een zoo grooten dag niet te moeten missen. Ik verbleef nog in het ouderlijke huis, toen de H. Franciscus volgens zijne gewoonte bij ons zijn intrek nam, en aan mijn vader verhaalde dat hij naar Perugia ging om aan den Paus de bekrachtiging van den door Jesus Christus verleenden aflaat te vragen. Sedert dien tijd heb ik niet verzuimd elk jaar naar *Portiuncula* te gaan, en zoolang ik leef zal ik er niet ontbreken. De ijver van dien goeden grijsaard was in dat tijdperk van levendig geloof algemeen onder de christenen; en wie eenmaal op den „*dag der groote vergiffenis*", zooals het volk den *Portiuncula*-dag noemde, te Assisië was geweest, ging het volgende jaar met nieuwe gezellen terug.

Door alle eeuwen heen bleef steeds een aanzienlijk getal vrome christenen naar dit heiligdom stroomen, en nog op onze

dagen blijft *Portiuncula* het geliefkoosde pelgrimsoord. Tegen het einde der maand Juli, zoo verhaalt een geschiedschrijver in het jaar 1883, ziet men langs alle straten scharen van mannen, vrouwen, kinderen en grijsaards naar *Portiuncula* trekken, biddende, zingende of onder elkander over de wonderen van dit gezegend oord sprekende. Zoodra zij den drempel der Basiliek overschreden hebben, heffen zij vol geestdrift den vreugdekreet aan: *Evviva Maria! Leve Maria!* werpen zich op den grond neder en kussen dien, zich overgelukkig gevoelende dat zij het doel hunner reis bereikt hebben. De drie eerste dagen dienen tot voorbereiding van het groote feest; elk jaar heeft er eene plechtige driedaagsche oefening plaats, ten einde in de harten der geloovigen door gebed en de verkondiging van Gods woord de gesteltenissen op te wekken om in overvloed uit deze genadebron te kunnen putten. Als dan eindelijk op den 1sten Augustus met de klok het teeken gegeven wordt, dat het heilig oogenblik gekomen is, worden de deuren der oude oorspronkelijke *Portiuncula*-kapel, welke in de 16e eeuw met eene prachtige domkerk is

overdekt geworden, geopend, en stormen de pelgrims onder den herhaalden uitroep: *Evviva Maria!* het eerbiedwaardig heiligdom binnen.

Door de eene deur binnengetreden buigen zij voor het altaar, gaan langs de andere deur weder uit, en deze processie vast aaneengesloten duurt voort tot aan den avond van den volgenden dag. Het is onmogelijk koud en ongevoelig te blijven bij het zien dier menigte geloovigen, die door hunne gebeden, gezangen en verschillende aanroepingen, een ieder op zijne manier, hun liefde en dankbaarheid jegens God en zijne Allerheiligste Moeder toonen.

Ook de Eerwaarde Pater Leopold de Chêrancé, van de orde der Minderbroeders Capucijnen, verhaalt in zijn voortreffelijk werk „De H. Franciscus van Assisië", dat de vloer der kapel letterlijk is uitgesleten door de knieën der geloovigen, en de muren hebben den indruk behouden der brandende kussen van reeds meer dan zes geslachten.

Gedurende 4 eeuwen was het heiligdom van *Portiuncula* de eenige plaats op de wereld, waar men het wonderbaar voorrecht, door Jesus zelf op de voorbede van

Maria, aan den arme van Assisië geschonken, kon genieten. De H. Stoel echter, de voordeelen van deze buitengewone gunst meer willende verspreiden, heeft bij besluit van 4 Juli en 12 October 1622, en van 3 October 1670 den aflaat van *Portiuncula* uitgebreid tot alle kerken van de orde der Franciscanen of Minderbroeders, namelijk der Minderbroeders-Recollecten, der Minderbroeders-Capucijnen en der Minderbroeders-Conventueelen. Later werd ditzelfde voorrecht ook geschonken aan de kerken der Tweede Orde en der Reguliere Derde Orde; eindelijk door bijzondere toelating van Innocentius XI — 22 Januari 1687 en 10 Mei 1689 — is de aflaat van *Portiuncula* ook toevoegelijk aan de geloovige zielen des Vagevuurs. De uitbreiding nu van dezen aflaat tot de verschillende kerken der zoo talrijke kinderen van den Serafijnschen Vader Franciscus roepen ons onwillekeurig de woorden in den geest, welke Jesus eertijds tot den grooten Ordestichter sprak: „Franciscus, hetgeen gij vraagt is eene groote zaak, doch gij zijt nog grootere gunsten waardig."

III.

Voorwaarden om den Aflaat van Portiuncula te kunnen verdienen. — Gesteltenis om zijne vruchten te bewaren.

Om deze rijke bron van genade naar waarde te kunnen benuttigen, moet men ook de voorwaarden nakomen, welke daartoe vereischt worden. Men kan dus den aflaat van *Portiuncula* verdienen van de eerste Vespers tot aan zonsondergang van het feest der kerkwijding van Onze Lieve Vrouw der Engelen, of duidelijker: in den namiddag van den 1sten Augustus, tot ongeveer 7½ uur 's avonds van den 2den Augustus.

Men kan dezen aflaat verdienen *toties quoties* (S. C. Indulg. 22 Februarii 1847), dat wil zeggen: men kan *elken keer* een vollen aflaat verdienen, *zoo dikwijls* men

met de noodige gesteltenis de kerk bezoekt, en het is vooral door dit voorrecht, dat de aflaat van *Portiuncula* zulke vermaardheid over geheel de wereld verworven heeft.

Om dezen aflaat te kunnen verdienen moet men de volgende voorwaarden vervullen:

1°. Eene goede biecht spreken op den 1sten of 2den Augustus (Decr. S. C. Ind. 6 Oct. 1870); nochtans de wekelijksche biecht is voldoende voor hen, die de gewoonte hebben elke week te biechten.

2°. Tot de H. Tafel naderen op den 1sten of 2den Augustus (S. C. Ind. 12 Junii 1822 en 6 Oct. 1870) in eene kerk of kapel naar goedvinden (S. C. Ind. 22 Febr. 1847).

3°. De kerk bezoeken, waarin men den aflaat kan verdienen, en aldaar bidden, tot de gewone inzichten van Z. H. den Paus, vijfmaal het Onze Vader en vijfmaal het Wees gegroet, of een ander gebed van denzelfden duur.

Zij, die eerst op den 2den Augustus tot de H. Tafel naderen, kunnen reeds den aflaat beginnen te verdienen van de 1ste Vespers op den 1sten Augustus.

Daar men vooral berouw over de bedreven zonden moet hebben, is het nuttig, zich bij elk bezoek der kerk tot leedwezen der zonden op te wekken. Daardoor zal men ook dien waren geest van boetvaardigheid verkrijgen, welke ons in deze omstandigheden vooral bezielen moet. Hoe meer men zijn hart weet te onthechten aan de zonde, des te grooter zullen ook de geestelijke voordeelen zijn, aan welke men deelachtig wordt. God schenkt den mensch zijne genade en de kwijtschelding der tijdelijke straffen, doch niet om met het hart aan de zonde verkleefd te blijven, om lauw en traag te worden in de vervulling der christenplichten, of zelfs zijne goedheid te misbruiken tot een dekmantel voor nieuwe zonden. Neen: Hij is alleen goed jegens den mensch, om aan zijn onvermogen ter hulp te komen en hem aan te sporen zelf naar vermogen boete te doen ter uitdelging zijner zonden. Daarom liet ook de Kerk van oudsher alleen zulke christenen in de weldaad van den aflaat deelen, die grooten ijver in de boetvaardigheid aan den dag legden. Aldus schonk de H. Apostel Paulus aan den Corinthiër, die in bloedschande vervallen was, alleen

met het oog op zijn groot berouw een aflaat, terwijl hij in den persoon van Christus de nog schuldige boete kwijtschold en hem weder in de gemeenschap der Kerk opnam. (*) De H. Cyprianus, Bisschop van Carthago, verzocht met nadruk, dat men toch niet te zacht zoude handelen tegenover de boetelingen, en alleen een aflaat aanvragen voor dezulken, van wier ijver in de boetvaardigheid men zich ten volle overtuigd had. Paus Gregorius III verleende aan een Bisschop een aflaat, alleen onder de voorwaarde, dat hij naar al zijn vermogen voldoening zou geven. Ook de Kerkvergadering van Trente verklaart, dat de genade van een aflaat alleen dien geloovigen gewordt, die waardige vruchten van boetvaardigheid voortbrengen, en den Heer voor hunne zonden voldoening geven. Het is derhalve eene groote dwaling te meenen, dat door de aflaten de boetvaardigheid overtollig wordt, en dat men ter uitwissching der zondenschuld niets meer behoeft te doen. Neen, wien de ware geest der boetvaardigheid ontbreekt, voor dien zal God zijne mild-

(*) Cfr. 2 Corint. II : 5 — 11.

dadige hand sluiten. Om dan dien waren geest in zijn hart te bezitten moet men vurig bidden, in zijn binnenste een levendig berouw opwekken over al zijne zonden, afstand doen van elke ongeregelde gehechtheid en neiging, de genade en bijstand des Heeren met ijver afsmeeken. Hierin moet de H. Franciscus zelf tot voorbeeld strekken, daar hij den aflaat van *Portiuncula* heeft verkregen als eene belooning voor zijn gebed en voor zijn geest van boetvaardigheid.

Op zekeren keer bracht de H. Brigitta den nacht van den 1en op den 2en Augustus in de kapel van *Portiuncula* zelf in het gebed door. Alsdan verscheen haar de goddelijke Zaligmaker, die haar eenige opheldering en verklaringen wilde geven omtrent dezen aflaat. Onder anderen zeide Hij: „Op het zien van de koelheid der menschen jegens God en van hun dorst naar aardsche goederen, verzocht Franciscus mij een bewijs mijner liefde om in hen het vuur der begeerlijkheid uit te dooven, en dat der liefde te ontsteken. Het bewijs, dat ik, die de liefde zelf ben, hem gegeven heb, is „dat zij, die in zijne arme en van alles ontbloote woning zouden

komen, vervuld zullen worden met mijne zegeningen en de vergeving hunner zonden ontvangen." Het is immers de dorst naar het aardsche en vergankelijke, het verlangen om de neigingen van het bedorven hart in te volgen, de koelheid jegens God, het gebrek aan oprechte wederliefde tot JESUS, die voor ons zooveel geleden heeft, welke als zoovele oorzaken zijn, dat men zich zoo gemakkelijk der zonden overgeeft, en den waren geest der boetvaardigheid uitdooft. Zoo men meer dacht aan de pijnen en smarten, welke JESUS voor ons heeft willen onderstaan, dan zou men ook meer den waren geest hebben, om ruimschoots deelachtig te worden aan de gunsten des Heeren.

Toen FRANCISCUS zich in de eenzaamheid van zijn geliefkoosd *Portiuncula* onder tranen en boetvaardigheid tot zijn apostelambt voorbereidde, hoorde een zijner oude vrienden zijne kreten van smart en liefde. Niet wetende, waarom hij die heete tranen stortte, vroeg hij naar de oorzaak zijner droefheid. „Ik beween het lijden van onzen Heer JESUS CHRISTUS", gaf de Heilige ten antwoord, „en ik zal mij niet schamen het over de gansche aarde openlijk te beweenen".

Men moet dus aan God dien waren geest van boetvaardigheid vragen, om de zegeningen, aan den aflaat van *Portiuncula* verbonden, waardig te kunnen worden en te beantwoorden aan het doel, waarom hij gegeven is. Want diezelfde geest, welke ons zijne genaden doet bekomen, zal ook het middel zijn om zijne vruchten in onze zielen te kunnen bewaren.

Immers, niet tot voldoening voor de zonde alleen, ook voor de volharding in het goede was de geest van boetvaardigheid altijd noodzakelijk. Dat toch leeren ons de Heiligen, die tot het einde toe getrouw zijn bevonden, en nu het loon ontvangen van den wettigen strijd. Geheel hun leven kenmerkte zich door eene heilige bezorgdheid om den geest te doen zegevieren over het vleesch. En al hadden zij jaren lang den goeden strijd des geloofs gestreden, al mochten zij met vertrouwen uitroepen, dat noch verdrukking of angst, noch honger of naaktheid, noch gevaar, noch zwaard of vervolging hen van Christus' liefde scheiden zal (*), toch, of liever des te meer waakten zij over de bewegingen

(*) Rom. VIII: 35.

van hun hart en beoefenden zij de deugd der zelfverloochening en boetvaardigheid. Wel is waar, zij waren tot hoogeren trap van volmaaktheid geroepen, en dus ook meer dan anderen moesten zij aan zich zelf en der wereld onthecht zijn; doch dit sluit niet uit, dat elke christen de boetvaardigheid moet beoefenen. Al mag men met vertrouwen gelooven, dat men werkelijk van alle zonden gezuiverd en rechtvaardig is, zal men altijd rechtvaardig blijven? Zijn wij niet elken dag, ja, elk oogenblik aan het gevaar blootgesteld door den geest der duisternis bedrogen, door ons eigen hart of bedorven vleesch verleid te worden, door eene hevige bekoring overwonnen plotseling in eene zware zonde te vallen? Wat kan ons nu tegen zulk onheil beschermen? De boetvaardigheid, omdat hare werken niet alleen de ziel en het lichaam hunne schuld doen gevoelen, maar ook terzelfder tijd een behoedmiddel tegen de hervalling in de zonden zijn. Een boetvaardig leven kan den vijand onzer ziel ontwapenen, de begeerten des vleesches bedwingen, de hevigheid der bekoringen weerstand bieden, want hieraan alleen zijn bijzondere gena-

den, buitengewone bijstand en krachtige hulp beloofd.

Als wij ons dus verblijden met de hoop, van eenmaal de kroon der gerechtigheid te ontvangen, die door God beloofd is aan die Hem beminnen, iederen dag erkennen wij het ook in ons dagelijksch gebed, dat wij nog blootstaan aan veel bekoringen; het leven van den christen op aarde blijft een strijd. Dat ondervonden zij, die ons zijn voorgegaan; dat ondervinden ook wij, en niemand onzer zal het ontkennen, dat wij vooral in onze dagen bewaarheid zien, wat de H. Apostel Petrus aan de geloovigen van Klein-Azië schreef: „Uw tegenstander, de duivel, „gaat rond als een brieschende leeuw, „zoekende wien hij zal kunnen verslin„den". (*) Met hem schijnt eene zondige wereld ook alles te beproeven, om de heerschappij van het vleesch over den geest te herstellen, en om ook ons te doen vergeten, dat wij ledematen zijn van Hem, die het kruis heeft gedragen.

Maar al te zeer kan het woord van den Apostel Joannes op onzen tijd worden

(*) 1 Petr. V: 8.

toegepast: „Alles wat in de wereld is, is „begeerlijkheid des vleesches, begeerlijk- „heid der oogen en hoovaardigheid des „levens". (*) Willen wij nu niet worden medegesleept in den stroom van verkeerdheden, welke ons van verschillende kanten bedreigt, willen wij de vruchten van den *Portiuncula*-aflaat in onze harten bewaren, dan moet men voor alles zijn toevlucht nemen tot de deugd der boetvaardigheid; zij is en blijft voor den christen het groote middel om voor vele bekoringen te worden gevrijwaard; het middel, waardoor de overwinning wordt verzekerd, wanneer de bekoring niet te vermijden is; het middel ook, waardoor wij, te midden van alle kwelling, met het vertrouwen op Gods Voorzienigheid, den vrede des harten, op het feest van *Portiuncula* verworven, moeten bewaren.

Franciscus heeft den aflaat van *Portiuncula* in den geest van boetvaardigheid afgebeden, in dienzelfden geest ook moeten wij ons beijveren aan zijne voordeelen deelachtig te worden, en in zijne vruchten te volharden. Ja, de geest van Franciscus

(*) Joes II: 16.

zou iederen christen, onverschillig in welken levensstaat hij ook geplaatst is, moeten bezielen, om door dien geest gesteund, hand aan hand te kunnen gaan, èn alzoo een bolwerk op te werpen tegen den stroom van onverschilligheid en zedebederf, welke zoo velen dreigt te verslinden.

Geen wonder is het dus, dat Z. H. Paus Leo XIII, in zijn Encycliek van 17 September 1882, ter gelegenheid van het zevende eeuwfeest der geboorte van den H. Franciscus, diens geest aanwijst als het groote geneesmiddel voor de kwalen der hedendaagsche maatschappij.

Op het einde der 12de eeuw en eenigen tijd later, zoo schrijft Z. H., was het katholiek geloof de gemoederen diep ingedrongen. Een heerlijk schouwspel was het, zoovelen, door godsvrucht bezield, naar Palestina te zien snellen, om daar te zegepralen of te sterven. Maar reeds waren de zeden door losbandigheid bedorven, eene vernieuwing van den christelijken geest was noodig geworden. Het wezen van de christelijke deugd is de verheven geneigdheid van den geest, die in staat is om moeilijkheden en lijden te verdragen: haar zinnebeeld is het kruis,

omdat wie CHRISTUS wil navolgen, het kruis op zijne schouders nemen moet. Met die richting van den geest is het geringschatten verbonden van aardsche dingen en de zelfoverwinning, het gewillig en geduldig verdragen van wederwaardigheden. Eindelijk: de liefde tot God en tot de naasten is de meesteres en koningin van alle deugden. Haar kracht is zoo groot, dat alle moeilijkheden die de plicht oplegt, verdwijnen, en ook de zwaarste lasten niet alleen draaglijk, maar zelfs licht voorkomen.

Er heerschte een groot gebrek aan deze deugden in de 12de eeuw; want een aanzienlijk getal lieden waren toen geheel verslaafd aan de tijdelijke zaken, of joegen met dolle drift eer en rijkdommen na, of brachten het leven door in weelde en vermaken. Eenigen hadden grooten rijkdom in handen en wendden die macht aan als werktuig van verdrukking tegenover de ellendige en verachte menigte; en zij zelf, die door hun stand een voorbeeld voor de menschen hadden moeten zijn, hadden de smetten der algemeene ondeugden niet vermeden. De vrij algemeene verflauwing der christelijke liefde had de veelvuldige

en dagelijksche rampen van de ijverzucht, de afgunst en den haat tot gevolg gehad; de gemoederen waren zoo verdeeld en vijandig, dat om de minste reden naburige steden elkander beoorloogden en de burgers tegen elkander de wapenen opnamen.

Het was in deze eeuw, dat FRANCISCUS verscheen. Met eene bewonderenswaardige standvastigheid en een beantwoordenden eenvoud van zeden, beijverde hij zich door woord en daad het verheven beeld der christelijke volmaaktheid onder de oogen der verouderde wereld te plaatsen. FRANCISCUS, door God tot groote daden geleid, verkreeg de genade om de christenen tot de deugd aan te zetten, en hen tot de navolging van CHRISTUS terug te brengen, die langen tijd en ver waren afgedwaald. De christelijke en burgerlijke samenleving heeft dus aan dien enkelen man onnoemelijk veel te danken. Maar dewijl zijn geest, geheel en bij uitnemendheid christelijk, voor alle tijden en plaatsen even heilzaam is, valt er niet aan te twijfelen, of ook in onzen tijd zullen de instellingen van FRANCISCUS zegenrijk werken. Te meer wijl op meerdere punten overeenkomst tusschen dezen tijd en dien van FRANCISCUS bestaat.

Evenals in de twaalfde eeuw, zoo ook is nu de liefde tot God niet weinig verflauwd; deels door onwetendheid, deels door zorgeloosheid, wordt menige christenplicht verwaarloosd. Eenzelfden drift, eenzelfden toeleg om zich de gemakken des levens te verschaffen, om gretig de genoegens na te jagen, vindt men overal. Door wellust beheerscht, verkwist men zijn eigendom, en begeert men eens anders goed; men werkt en zwoegt alleen om de middelen in zijn bezit te kunnen krijgen, waardoor men de vermaken der wereld genieten kan. Zoo men met den geest van Franciscus bezield ware, zou ook van zelf geloof en liefde en alle christendeugd een hoogen trap van bloei bereiken, dan zou de ongeoorloofde zucht naar vergankelijk goed wijken, en zou het niet moeielijk vallen, — wat aan velen eene zware en ondragelijke last toeschijnt —, zijne hartstochten te onderdrukken. Het is dus waarlijk te wenschen, dat een ieder naar zijn vermogen zich mocht toeleggen op de navolging van Franciscus van Assisië. Dat een ieder zich dan beijvere door een vurig gebed dien geest van onthechting en versterving te vragen, om door den

band der innigste liefde met JESUS vereenigd te worden, en in zijn goddelijk Hart de bron van alle vreugde en troost te vinden, zoodat men in waarheid met dien Serafijn moge uitroepen: „mijn God en mijn al".

Eindelijk moet men op dien genadevollen dag ook nog de edelmoedigheid van FRANCISCUS navolgen, en de dierbare afgestorvenen, de lijdende zielen des vagevuurs niet vergeten. Wij hebben als het ware op dien dag de sleutels van het rijk der hemelen in handen, ons is het gegeven voor eene menigte zielen de deuren des vagevuurs te ontsluiten, of ten minste hunne pijnen te verzachten en te verminderen; het is in onze macht zoovele lijdende zielen de onvergankelijke vreugde des hemels te doen verwerven. Aan de zwartste ondankbaarheid zouden wij ons plichtig maken, zoo wij dezen liefdedienst niet vervullen.

FRANCISCUS bad om die buitengewone gunst uit liefde voor onze zielen, hij smeekte die genade af voor ons, die hem geheel vreemd en onbekend waren, wier dankbaarheid en gebeden hij niet noodig had, in één woord, deze aflaat is de

vrucht zijner onbaatzuchtige liefde. Met hoeveel meer reden echter moeten wij de voordeelen van dezen beroemden aflaat vragen voor hen, die door de banden des bloeds of der liefde met ons vereenigd waren, wien wij deze liefdegift als een plicht van oprechte dankbaarheid schuldig zijn. Hoe grooter onze liefde is, in des te ruimer mate worden wij deelachtig aan dezen aflaat, des te meer wordt onze ziel gezuiverd van hare vlekken, des te aangenamer zal zij wezen in de oogen des Allerhoogsten. En God, die Franciscus zoo ruimschoots beloonde voor zijne onbaatzuchtige liefde, zal ons ook beloonen met zijne barmhartige liefde, want onfeilbaar is het woord van Jesus: „Zalig zijn de barmhartigen, want zij „zullen barmhartigheid verwerven." (*)

Derhalve moet men den geest en het voorbeeld van den H. Franciscus met de oogen des geloofs beschouwen, om daardoor te worden aangespoord ze na te volgen, ten einde des te zekerder en des te ruimer uit de genadebron van *Portiuncula* te kunnen putten, de verworven vruchten

(*) Matth. V: 7.

in de harten te kunnen bewaren, en vele zielen aan het geluk des hemels deelachtig te doen worden. Zoo zal die dag, waarop ons zulke groote gunsten zijn weggelegd, zoovele weldaden zijn beschoren, werkelijk een dag van blijdschap zijn voor den hemel, een dag van vreugde voor de aarde, maar ook een vreugdedag voor de ledematen der lijdende Kerk, die door de hechte banden van geloof, hoop en liefde op de innigste wijze met ons vereenigd zijn.

Tweede Gedeelte.

I.



GEBEDEN ONDER DE H. MIS.

Voorbereidend Gebed.

Nedergeknield, o mijn God, in uwe goddelijke tegenwoordigheid, aanbid ik uwe opperste Majesteit. Ik bemin U boven alles, meer dan mij zelven, meer dan mijn leven; ik betreur en verfoei al mijne zonden.

In vereeniging met den gekruisigden Jesus, wijd ik U toe mijn lichaam, mijne ziel, al mijne zinnen, mijn geheugen, verstand en mijnen wil. Vereenigd met den Priester aan het altaar, offer ik U, o Hemelsche Vader! het kostbaar bloed en het

lijden van uwen welbeminden Zoon. Moge dit heilig offer mij meer en meer zuiveren van de vlekken der zonden! Mogen de gunsten en aflaten die ik thans hoop te verdienen, de overgebleven straffen der zonden immer meer uitdelgen en de zielen in het vagevuur, bijzonder N. en N. van hare pijnen verlossen en haar de deur des hemels openen!

Mijn Jesus, barmhartigheid!
(*Telkens* 100 *dagen aflaat*, Pius IX 23 Sept. 1845.)

Zoet Hart van Maria, wees mijn heil.
(*Telkens* 300 *dagen aflaat*, Pius IX 30 Sept. 1852.)

Heilige Jozef, Patroon der vereerders van het H. Hart, bid voor ons.
(100 *dagen aflaat, eens per dag*, Pius IX 13 Juni 1874.)

Confiteor.

Maak dat ik U, o Heer, de zoetheid en de schoonheid zelve, beminne! Maak dat ik U beminne uit geheel mijn hart, uit geheel mijne ziel, uit al mijne krachten, uit alle mijne begeerten. Geef mij de ge-

nade van mij aan U te hechten met eene groote vermorzeling des harten en eene bron van overvloedige tranen, met een diepen eerbied en eene waarlijk kinderlijke vreeze. Dat ik altijd en overal U in mijn hart drage, op mijne lippen hebbe en voor het inwendig oog mijner ziel, opdat geen vreemde genegenheid ooit in staat zij mij van U te verwijderen. (H. Aug.)

O Jesus, die zachtmoedig en ootmoedig van harte zijt, maak mijn hart gelijk aan het uwe!

(300 *dagen aflaat, eens daags*, Pius IX 25 Jan. 1868.)

Introïtus.

Bieden wij der allerheiligste Drieëenheid de verdiensten van Jesus Christus aan, tot dankzegging voor het allerkostbaarste bloed dat Jesus voor ons in den hof der Olijven heeft vergoten, en door deze zijne verdiensten smeeken wij zijne goddelijke Majesteit om vergeving onzer zonden. Onze Vader. Wees gegroet. Glorie zij den Vader enz.

Bieden wij der allerheiligste Drieëenheid de verdiensten van Jesus Christus aan,

tot dank voor zijn kostbaarsten dood, voor ons aan het kruis geleden; en door deze zijne verdiensten smeeken wij zijne goddelijke Majesteit om kwijtschelding der straffen, welke wij voor onze zonden schuldig zijn. Onze Vader. — Wees gegroet. — Glorie zij den Vader enz.

Bieden wij der allerheiligste Drieëenheid de verdiensten van Jesus Christus aan, tot dankzegging voor zijne onuitsprekelijke liefde, welke Hem van den Hemel op aarde deed nederdalen om de menschelijke natuur aan te nemen, voor ons te lijden en aan het kruis te sterven, en door deze zijne verdiensten smeeken wij zijne goddelijke Majesteit zich te gewaardigen onze zielen na den dood de hemelsche heerlijkheid binnen te leiden. Onze Vader. — Wees gegroet. Glorie zij den Vader enz.

(100 *dagen aflaat*, Leo XII 21 Oct. 1823.)

Gloria in Excelsis.

God zij geloofd! Geprezen zijn heilige naam! Geloofd zij Jesus Christus, waarachtig God en waarachtig mensch! Geloofd zij Jesus' naam! Geloofd zij Jesus in het allerheiligste Sacrament! Geprezen

zij de verhevene Moeder Gods, de allerheiligste Maagd Maria! Gezegend zij hare heilige en Onbevlekte Ontvangenis! Geprezen zij de naam der Maagd en Moeder Maria! Geprezen zij God in zijne Engelen en Heiligen.

(365 *dagen afl.*, Pius VII 23 Juli 1801.)

Epistel en Evangelie.

O mijn God! ik geloof vastelijk alles wat Gij geopenbaard hebt en de H. Kerk te gelooven voorhoudt, dewijl Gij, de onfeilbare waarheid, het hebt geopenbaard. O mijn God! ik hoop door de verdiensten van Jesus Christus van U vergiffenis mijner zonden, uwe genade en het eeuwig leven te bekomen, wijl Gij, almachtige, barmhartige en getrouwe God, dit hebt beloofd. O mijn God, ik bemin U van ganscher harte en boven alles, wijl Gij, mijn beste Vader, het hoogste en beminnenswaardigste goed zijt. Om U bemin ik ook mijne naasten, vrienden en vijanden gelijk mij zelven.

(7 *jaren en* 280 *dagen aflaat*, Benedictus XIV 15 Jan. 1756.)

Credo.

Zie mij hier, o goede en allerzoetste Jesus, neergeknield in uwe allerheiligste tegenwoordigheid, U biddende en smeekende met de grootste vurigheid mijner ziel, dat gij U gewaardigt in mijn hart te prenten levendige gevoelens van geloof, hoop en liefde, en een waar berouw over mijne zonden en den vasten wil om mij te beteren, terwijl ik met groote liefde en droefheid uwe vijf wonden beschouw en in den geest overdenk, voor oogen hebbende, wat de profeet David van U, o goede Jesus, zeide: „Zij hebben mijne handen en voeten doorboord, zij hebben alle mijne beenderen geteld".

Al wie, na gebiecht en gecommuniceerd te hebben bovenstaand gebed berouwvol voor eenig kruisbeeld leest, en daarenboven eenigen tijd bidt volgens de meening van Zijne Heiligheid, verdient een vollen aflaat.
(Pius IX 31 Juli 1858.)

Offerande.

Jesus, Maria, Jozef, ik geef U mijn hart, mijn geest en mijn leven.

JESUS, MARIA, JOZEF, staat mij bij in mijnen laatsten doodstrijd.

JESUS, MARIA, JOZEF, moge ik in uw heilig gezelschap in vrede sterven.

(*Telkens* 300 *dagen aflaat*, PIUS VII 28 April 1807.)

Bij de Vingerwasseching.

Zuiver mij, Heer JESUS, door uwe oneindige verdiensten. Ik wil mij niet rechtvaardigen gelijk PILATUS, maar ik beken mijne ondankbaarheid jegens U. Ik bid U ootmoedig om vergiffenis en smeek U mij uwe liefde en uwe genade te schenken. Amen.

Zoet Hart van MARIA, wees mijn heil.

(*Telkens* 300 *dagen aflaat*, PIUS IX 30 Sept. 1852.)

Prefatie.

Onthecht mijn hart, o Heer, aan het aardsche en vervul mij met uwen Geest. Mocht ik U, Heilige Heer, Almachtige Vader, Eeuwige God te allen tijde en op alle plaatsen danken en loven. Niets is billijker, niets is rechtvaardiger. Wanneer zal het mij gegeven zijn U, mijn

Schepper, mijn Verlosser, mijn opperste goed voor eeuwig met de engelen en heiligen te mogen danken en loven, en in het bezit van U, mijn God en mijn al, eindeloos zalig te zijn, zonder gevaar van nog ooit van U gescheiden te worden.

Gedoog, intusschen, o Heer, dat ik, zwakke sterveling, mij in den geest met de hemelingen vereenige en U met allen eerbied aanbidde, zeggende:

Heilig, heilig, heilig zijt gij, o Heer, God der heerscharen! De aarde is vervuld van uwe heerlijkheid! Glorie zij den Vader, en den Zoon en den Heiligen Geest!

(100 *dagen aflaat*, *eens daags*, CLEMENS XIII 26 Juni 1770.)

Onder de Consecratie.

Geloofd en gedankt zij te allen tijde het allerheiligste en allergoddelijkste Sacrament!

(100 *dagen aflaat*, *eens daags*, PIUS VI 24 Mei 1776.)

Ik aanbid U te allen tijde, o levend brood des hemels, o allerheiligste Sacrament. Goddelijke JESUS, Hart van MARIA, zegent mij, ik bid er U om. Ik geef U mijn hart, o mijn JESUS, o mijn Verlosser.

Na de Consecratie.

Zie, mijn liefdevolste Jesus, hoever de overmaat uwer liefde is gegaan. Van uw Vleesch en kostbaar Bloed hebt Gij mij een goddelijk maal bereid, om U geheel aan mij te schenken. Wie heeft U toch tot zulke allergrootste liefdesbetuigingen bewogen? Zeker niemand anders dan de vurige liefde, waarmede uw hart vervuld is. O aanbiddenswaardig hart van mijnen Jesus, gloeiend fornuis der goddelijke liefde! neem mijne ziel in uwe heiligste wonde, opdat ik in deze school der liefde leere wederkeerig beminnen dien God, welke mij zulke bewonderenswaardige bewijzen zijner liefde heeft gegeven. Amen.

(100 *dagen aflaat, eens daags*, Pius VII 9 Febr. 1818.)

Pater Noster.

Eeuwige Vader, wij offeren U op het allerkostbaarste bloed dat Jesus met zooveel liefde en zooveel smart voor ons vergoot uit de wonde zijner rechterhand; en door de verdiensten en kracht van dit bloed bezweren wij uwe goddelijke Majesteit ons haren zegen te willen schenken;

opdat wij daardoor geholpen, tegen onze vijanden beschermd en van alle kwaden worden verlost, terwijl wij zeggen: „De zegen van den Almachtigen God, des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes dale op ons neder en blijve te allen tijde bij ons". Amen. Onze Vader. Wees gegroet. Glorie zij den Vader enz.

(*Telkens* 100 *dagen aflaat*, Leo XII 25 Oct. 1823.)

Agnus Dei.

O genadigste Jesus, beminnaar der zielen! Ik bid U door den doodsangst van uw heiligst Hart en door de smarten uwer onbevlekte Moeder, wasch in uw bloed de zondaars der geheele wereld, die thans op sterven liggen, en die heden zullen sterven. Amen.

Hart van Jesus, in doodstrijd gebracht, ontferm U over de stervenden.

(*Telkens* 100 *dagen aflaat*, Pius IX 2 Febr. 1850.)

Eeuwige Vader, ik offer U op het allerkostbaarste Bloed van Jesus Christus, tot uitboeting mijner zonden en voor de noodwendigheden der Heilige Kerk.

(*Telkens* 100 *dagen aflaat*, Pius VII 22 Sept. 1817.)

Communie.

Lieve Jesus, hoe gaarne zou ik in staat zijn U waardiglijk in de H. Communie te ontvangen. Kom toch ten minste tot mij op eene geestelijke wijze door den overvloed uwer genaden.

Ziel van Christus, heilig mij.
Lichaam van Christus, maak mij zalig.
Bloed van Christus, verzadig mij.
Water van Christus' zijde, reinig mij.
Lijden van Christus, versterk mij.
O goede Jesus, verhoor mij.
Laat niet toe, dat ik van U gescheiden worde.
Tegen den boozen vijand, verdedig mij.
In het uur van mijnen dood, roep mij.
Doe mij dan tot U komen.
Opdat ik met uwe Heiligen U love
In de eeuwen der eeuwen. Amen.

(300 *dagen aflaat telkens*, Pius IX 9 Jan. 1854.)

Laatste Gebeden.

O Allerheiligste Maagd Maria, Moeder van het vleeschgeworden Woord, schatmeesteres der genaden en toevlucht der arme zondaars! Wij nemen met een leven-

dig geloof onzen toevlucht tot uwe moederlijke liefde en bidden U om de genade van te allen tijde den wil Gods en uwen wil te volbrengen. Wij leggen ons hart in uwe handen; wij vragen U de zaligheid der ziel en de gezondheid des lichaams en er niet aan twijfelend dat Gij, liefdevolste Moeder, ons zult verhooren, zeggen wij met een levendig geloof: Wees gegroet enz.

In alle dingen geschiede, worde geprezen en in eeuwigheid verheven de rechtvaardigste, hoogste en beminnelijkste wil van God! Amen.

(100 *dagen aflaat, eens daags*, Pius VII 19 Mei 1818.)

Engel Gods, die mijn bewaarder zijt en aan wiens zorg ik door Gods goedheid ben toevertrouwd, verlicht, bewaar, geleid en bestier mij.

(*Telkens* 100 *dagen aflaat*, Pius VI 2 Oct. 1795.)

II.



GEBEDEN VOOR DE H. COMMUNIE.

Nog eenige oogenblikken, en mijn God, mijn Schepper, mijn liefdevolle Verlosser zal in mijne arme ziel rusten; diezelfde God van liefde en goedheid, dien zoovele menschen miskennen, komt in mijn hart verblijven. Ik geloof, mijn JESUS, zonder den minsten twijfel, dat Gij zelf met ziel en met lichaam, met uwe godheid en menschheid, waarachtig, wezenlijk en zelfstandig in het Allerheiligste Sacrament des Altaars tegenwoordig zijt. Gij zelf, die voor ons in een armen stal hebt willen geboren worden, die voor ons aan een schandig kruishout zijt gestorven, die in de heerlijkheid

des hemels aan de rechterhand uws Vaders gezeten zijt, Gij wilt door een wonder uwer almacht en liefde onder de eenvoudige gedaante van brood tegenwoordig zijn, aldus onder ons verblijven, ja zelfs in ons hart nederdalen. Onder die nietige gedaante verbergt gij den luister uwer macht en heerlijkheid, om te naderen tot het geringste uwer schepselen, met wien gij U wilt vereenigen, Gij, o groote God, op wiens verschijning de Cherubijnen en Serafijnen het aanschijn met hunne vleugelen bedekken. Ik geloof het, o mijn Jesus, en op uw woord houd ik mij meer overtuigd van uwe wezenlijke tegenwoordigheid in dit verheven Sacrament, dan zoo ik U met mijne lichamelijke oogen aanschouwde. Ja, ik geloof dat ik onder de gedaante van brood mijn Schepper, mijn Verlosser en Zaligmaker, den rechter van levenden en dooden zal ontvangen, wien ik eenmaal rekenschap zelfs mijner minste handelingen zal moeten geven. Ik geloof het, o mijn God, en zoo ik duizendmaal den dood moest sterven voor de verdediging dezer waarheid, zou ik dien liever ondergaan, dan dit punt van mijn heilig geloof te verloochenen.

Dewijl Gij, dierbare Verlosser, tot mij komt om mij met genaden te vervullen, en U geheel met mij te vereenigen, moet mijn betrouwen op uwe zoo liefdevolle komst ook groot zijn. Gelijk Gij in den hemel de zaligen uitnoodigt en verzadigt met de duidelijke aanschouwing uwer Godheid en menschheid, zoo noodigt Gij hier de stervelingen uit en wilt hunne goede begeerten verzadigen. O mijn Jesus, dien ik in mijn hart ga ontvangen, gij kunt mij met alle goederen verrijken en uwe liefde jegens mij is zoo groot. Ik hoop en vertrouw, dat Gij zult volbrengen, wat Gij U gewaardigd hebt te beloven aan hen, die U waardig in dit Sacrament van liefde ontvangen. Gij zelf hebt immers gezegd: „Dit is het brood, hetwelk uit „den hemel nederdaalt, opdat al wie „daarvan eet, niet sterve. Ik ben het „levende brood, die uit den hemel ben „nedergedaald. Zoo iemand van dit brood „eet, die zal leven in eeuwigheid."

O Brood des levens, ik ga U ontvangen vol vertrouwen, dat Gij mijn geloof verlevendigen en mijn hart versterken zult; dat gij mijne ziel verblijden, mijne krachten vermeerderen, mijn vleesch zuiveren en mij

in een anderen mensch herscheppen zult. Ik hoop deze groote genade van U te verkrijgen, o mijn Zaligmaker, die vol liefde en genegenheid tot mij komt. Gij hebt voor mij in dit Sacrament eene bron der rijkste zegeningen en genaden willen openen, waaruit ik in ruime mate het ware leven mijner ziel putten kan.

O heilig gastmaal, waarin CHRISTUS genuttigd wordt, de gedachtenis van zijn lijden wordt vernieuwd, de ziel met genade vervuld en het onderpand van het eeuwig leven ons wordt geschonken! O JESUS, welke zalige hoop moet ik opvatten omtrent de uitwerksels van uw bezoek; o Bruidegom mijner ziel, welke zegeningen mag ik er van verwachten, daar ik doordrongen van de grootheid uwer liefde, de bron zelf van alle goed in mij ga ontvangen! Wees getroost, o mijne ziel, want hoe groot uwe zwakheden ook zijn, JESUS komt ze genezen en U als overstelpen met den schat zijner ontfermingen. Tot U dan, o JESUS, mijn barmhartige Heiland, tot U, bronader van alle volmaakte gaven, tot U spoed ik mij met het volste vertrouwen. Mijne armoede, mijne zwakheden, mijne smarten, al mijne

behoeften zijn bloot voor uwe oogen; dit is genoeg om mij te doen hopen, dat gij medelijden zult hebben met mijne ellenden, dat Gij mij de volheid uwer genade zult schenken, om mij te herscheppen, om mij te reinigen, om mij te heiligen. Ja, allerzoetste Jesus, mijne hoop, ik verwacht van U, die U geheel aan mij geeft, dat Gij de schoone vlammen uwer goddelijke liefde in mijn hart zult ontsteken, om voortaan slechts alleen dat te willen, wat Gij wilt.

Ach, mijn God, de eenige en ware vriend en minnaar mijner ziel, wat hadt Gij toch meer kunnen doen om mijne liefde te winnen, dan Gij gedaan hebt? O onmeetbare, onbegrijpelijke, oneindige liefde! Een God zal zich geheel aan mij geven! O mijn Jesus, het was voor uwe liefde niet genoeg voor mij te sterven, Gij hebt nog het Allerheiligste Sacrament des Altaars willen instellen, om U geheel aan mij te schenken, en U op de innigste wijze te vereenigen met een zoo ondankbaar schepsel als ik ben.

O mijn God, die eene oneindige liefde waardig zijt, ik bemin U bovenal, ik bemin U uit geheel mijn hart, ik bemin

U meer dan mij zelf, meer dan mijn leven; ik bemin U om U te behagen, daar Gij zoozeer mijne liefde verlangt. Dat alle aardsche neigingen ver van mijne ziel mogen wijken om plaats te maken voor de liefde van mijn God. Gij wilt, o mijn welbeminde Jesus, U geheel aan mij geven: het is dan billijk en rechtvaardig, dat ook ik mij zelf geheel en gansch en volkomen aan U opoffere.

Ik geef mij dan aan U zonder voorbehoud en onverdeeld: mijne zintuigen, de vermogens van mijn geest en ziel, mijne gedachten en begeerten, geheel mijn persoon. Ik bezweer het U voor het aanschijn van hemel en aarde, ik wil voor U alleen handelen, met U alleen spreken, voor U alleen ademen, in U en met U. Mocht toch mijn hart niets dan liefde voor U zijn, geheel in liefde tot U opgaan! Mocht het gloeien door die vurige liefde, welke het hart van uwe lieve Moeder deed ontvlammen, als zij U in hare armen drukte! Konde ik U doen beminnen van alle schepselen, U doen beminnen gelijk Gij verdient bemind te worden! Voor Gij dan in mijn hart wilt nederdalen, o mijn Jesus, sluit en maak het ontoegankelijk

voor alle schepselen. Dat geen schepsel de liefde deele die U alleen toekomt, die ik voor U alleen bestemd heb.

O mijn welbeminde Zaligmaker, heersch Gij alleen in mij, bezit Gij mij alleen; en mocht ik nog ooit U niet volkomen onderworpen zijn, straf en kastijd mij streng genoeg, om mij te herinneren aan den plicht in alles uwen heiligen en aanbiddelijken wil te betrachten. Maak, dat ik niets verlange, niets zoeke dan U te bebehagen, dikwijls aan den voet uwer altaren te verschijnen, mij dikwijls met U te onderhouden, U dikwijls in de H. Communie te ontvangen. Laat anderen vreemde geneuchten najagen; ik bemin, ik verlang niets, niemand dan U alleen, o mijn Jesus, den eenigen schat mijner ziel, de bevrediging mijns harten, ik wil alles vergeten om U alleen te zoeken en te verheerlijken.

Maar wie ben ik, o mijn God, om tot U te naderen, om U in mijn hart te ontvangen? Wie zijt Gij, o God van Majesteit, die in mijne ziel wilt verblijven? O, uwe grootheid is zonder paal, uwe wijsheid zonder maat, uwe goedheid onovertroffen. Gij zijt almachtig in kracht,

bewonderenswaardig in uwe raadsbesluiten, vreeselijk in uwe oordeelen, oneindig volmaakt in al uwe eigenschappen. Gij zijt een oneindig groote God, die door de werking van uwen wil alleen al het geschapene hebt voortgebracht, die hemel en aarde met den luister uwer Majesteit vervult, voor Wien de Engelenscharen beven, voor Wien de verhevenste Serafijnen zich nietige wormen achten.

En tot wien komt die God van oneindige heerlijkheid? Tot een ellendig schepsel, tot een zondaar, tot een aardworm, die U, o mijn Jesus, zoo dikwijls vergramd hebt. Gij noodigt mij tot dit hemelsch gastmaal uit, Gij wilt mijn hart tot verblijf kiezen, maar deze woonplaats is uwer niet waardig; Gij neemt uw intrek in eene ziel, besmeurd door zoovele zonden, zoo verkleefd aan het aardsche en vergankelijke, te midden van zoovele verkeerde en tegenstrijdige begeerten en neigingen. Gij komt tot eene ziel, die slechts uwe verachting waardig is. Doch, o goedertierenste Jesus, verstoot mij niet van uw aanschijn; groot is mijne onwaardigheid, maar nog grooter is uwe goedheid. Want wat kan ik in mijne zwakheden beginnen dan tot U te

naderen, ten einde volkomen genezen te worden; Gij komt immers voor geen ander doel in mijne ziel, dan om te doen wat Gij voor den mensch in uw sterfelijk leven gedaan hebt. Gij komt mij als Verlosser mijne zonden vergeven door toepassing der verdiensten van uw Heilig Bloed, dat Gij er voor vergoten hebt. Als geneesheer komt Gij in het huis van den zieke, nadert mij, geeft mij geneesmiddelen om mij van mijne geestelijke krankheid te verlossen. Gij komt als leeraar om mij met uwe inspraken voor te lichten en den weg der deugd en der volmaaktheid te toonen. Gij komt als Opperpriester om mij de vruchten mede te deelen van het bloedig offer dat Gij aan het kruis hebt opgedragen; om mij te bewegen u het offer van een vermorzeld en vernederd hart, eene offerande van lof en een brandoffer van liefde op te dragen. Eindelijk komt Gij nog als een voeder, als spijs, om mij als een kind met de melk uwer liefkozingen te spijzigen; om mij met U door den band van volmaakte liefde te vereenigen; om mij den kus van vrede aan te bieden, van verzoening en eeuwige vriendschap en den wensch mijner ziel te

vervullen, die deze liefdebewijzen zoo vurig verlangt.

Ja, mijn Jesus, ik heb groote behoefte aan elk dezer vruchten in het bijzonder en aan allen te zamen; ik ben een slaaf des duivels door mijne zonden, verzwakt door mijne driften, onwetend, dwalend, zwak, arm en behoeftig aan onderhoud voor mijne ziel, aan vrede met mijn Schepper, aan besturing, bescherming en aan de gunst mijns Verlossers. O God van onmetelijke majesteit, hoe zou ik ongevoelig kunnen blijven voor deze uitvindingen uwer eindelooze liefde, in persoon wilt Gij tot mij komen om mij te genezen, levend te maken en te omhelzen.

Kom dan Heer, en toef niet; kom en neem de ellende van uw dienaar weg: „Wek uwe macht op en kom om ons te „redden" (1) „Breek de hemelen door en „daal neder! Voor uw aanschijn zullen „de bergen wegvloeien". (2) De bergen mijner driften zullen wegsmelten van liefde. Allerzoetste Verlosser, kom in mijne ziel, die U smachtend verbeidt; neem weg uit haar wat uwe intrede verhindert; werk in haar uit wat Gij met

(1) Ps. LXXII: 3. (2) Is. LXIV: 1.

uwe komst voor hebt, vereenig U met mij, want ik verlang een te zijn met U, mijn eenigste en hoogste goed, door alle eeuwen der eeuwen.

Beschaamd over mijne zonden, en geheel verootmoedigd, maar ook vol betrouwen op uwe barmhartigheid en liefde jegens mij, kom ik om U heden in mijn hart te ontvangen. Hoe smart het mij, o mijn God, U tot hiertoe niet bemind te hebben, ja zelfs, in plaats van U te beminnen, zoo dikwijls uwe oneindige goedheid beleedigd en bedroefd te hebben, om mijne hartstochten te bevredigen. Hoe spijt het mij, o mijn Jesus, dat ik uwe genade en vriendschap vrijwillig heb willen verliezen en verachten, terwijl gij uw leven voor mij ten beste gegeven hebt.

Welke ondankbaarheid! Welke vergetelheid uwer weldaden! Ik ben gedwongen met den H. Augustinus uit te roepen: „Te laat heb ik U gekend, o schoonheid „altijd oud en altijd nieuw, te laat heb „ik U bemind!" Ja, mijn God, mijn hart is waarlijk vermorzeld, omdat het U beleedigd heeft. Doch, ik mag het hopen, Gij hebt mij reeds vergeven; mocht ik nog schuldig zijn, gewaardig U

mij vergiffenis te schenken op het oogenblik, dat ik mij voorbereid om U in uw goddelijk Sacrament te ontvangen. Wees mij genadig, Heer, ontferm U mijner, verlaat mij niet; ik wil mij beteren, mijn hart is doordrongen van de levendigste droefheid, omdat ik U beleedigd, U miskend heb; het is bereid, zich aan alles te onderwerpen, liever dan U op nieuw te vergrammen. Ik vrees noch ziekten, noch kwellingen, noch rampspoed; ik vrees de zonde alleen, de zonde, die mijn God kwetst, mijn hoogste goed en mijne liefde, mijn Vader, den bruidegom mijner ziel; de zonde, dat mengsel van boosheid, van ondankbaarheid, van snoodheid; de zonde eindelijk, dat monster, dat eenige, dat wezenlijke kwaad. Ach, Heer! nu heb ik vast besloten U niet meer te vergrammen; integendeel, ik heb besloten de U aangedane beleedigingen te herstellen door even veel liefde en gehoorzaamheid. Ja, mijn God, ik zal altijd en onveranderlijk, naar mijn uiterst vermogen uwe innigste, uwe levendigste, uwe vurigste liefde betrachten. Kom dan, o Jesus, mijn welbeminde, kom in mijne ziel, die naar uwe tegenwoordigheid verlangt. Amen.

Gebed van den H. Ambrosius.

O mededoogende Heer Jesus Christus, ik nader met vrees en siddering tot de Tafel van uw allerzoetst Gastmaal, ik zondaar, die niet op eigene verdiensten steun, maar op uwe barmhartigheid en goedheid vertrouw. Want mijn hart en mijn lichaam zijn met veelvuldige misdaden bezoedeld, en mijn geest en mijne tong niet met omzichtigheid bewaard. Ik ellendige, door angst gekweld, neem dan, o mededoogende Godheid, o ontzaggelijke Majesteit, mijn toevlucht tot U, de bron der barmhartigheid; tot U snel ik, om genezing te erlangen, onder uwe bescherming vlucht ik; en voor wien ik als rechter niet bestaan kan, dien verlang ik vurig als Verlosser te bezitten.

Aan U, o Heer, toon ik mijne wonden; voor U leg ik geheel mijne verachtelijkheid bloot. Ik ken mijne vele en groote zonden voor welke ik vrees. Maar ik hoop op uwe ontfermingen, wier getal eindeloos is. Zie dan op mij neder met de oogen uwer barmhartigheid, o Heer Jesus Christus, eeuwige Koning, God en mensch, gekruisigd voor den mensch. Ver-

hoor mij, die op U hoop; heb medelijden met mij, die vervuld ben van alle ellende en zonde, Gij die nooit ophoudt de bron uwer barmhartigheid te doen vloeien.

Wees gegroet, o slachtoffer des heils, voor mij en geheel het menschelijk geslacht op den boom des kruises geofferd. Wees gegroet, o edel en kostbaar Bloed, dat stroomt uit de wonden van mijn gekruisigden Heer Jesus Christus, en de zonden der gansche wereld afwascht.

Gedenk, o Heer, uw schepsel, dat Gij met uw Bloed hebt vrijgekocht. Het doet mij leed gezondigd te hebben, ik verlang te herstellen wat ik misdaan heb. Neem dan, allergoedertierenste Vader, alle mijne ongerechtigheden en zonden van mij weg, opdat ik naar ziel en lichaam gereinigd, het Heilige der heiligen waardiglijk moge nuttigen; en geef, dat het heilig nuttigen van Uw Lichaam en Bloed, hetwelk ik, onwaardige, voornemens ben te ontvangen, moge strekken tot vergiffenis mijner zonden, tot volmaakte zuivering mijner misdrijven, tot verdrijving van alle schandelijke gedachten, tot opwekking van goede gevoelens, tot moed en kracht ter beoefening van U welgevallige werken,

tot onverwinnelijke verdediging van ziel en lichaam tegen de hinderlagen mijner vijanden. Amen.

Gebed van den H. Thomas van Aquino.

Almachtige, eeuwige God, ik nader tot het Sacrament van uwen eeniggeboren Zoon, onzen Heer Jesus Christus. Ik nader gelijk een zieke tot den geneesheer, een onreine tot de bron van barmhartigheid, gelijk een blinde tot het licht van eeuwige helderheid, als een arme en behoeftige tot den Heer van hemel en aarde. Ik smeek uwe onuitputtelijke milddadigheid, dat Gij U wilt gewaardigen mijne zwakheid te genezen, mijne onreinheid te zuiveren, mijne blindheid te verlichten, mijne naaktheid te bedekken, mij in mijne armoede te verrijken, opdat ik het Brood der Engelen, den Koning der Koningen, en den Heer der heerscharen moge ontvangen met zoo grooten eerbied en nederigheid, met zulke levendige gevoelens van godsvrucht en berouw, met zoo groote zuiverheid en geloof, met zulk een goed voornemen en zoo goede meening, als voor het heil mijner ziel

dienstig is. Geef mij, bid ik U, dat ik niet alleen het Sacrament van het Lichaam en Bloed des Heeren nuttige, maar ook aan de uitwerkselen en de kracht daarvan deelachtig worde.

O zachtmoedigste God, laat mij het Lichaam van uwen eeniggeboren Zoon, onzen Heer Jesus Christus, dat Hij uit de Maagd Maria heeft aangenomen, zoo ontvangen, dat ik verdien met zijn geheimzinnig lichaam verbonden en onder zijne ledematen gerangschikt te worden. O allerbeminnelijkste Vader, geef mij, dat ik Uwen beminden Zoon, dien ik als sterveling nu nog verborgen ga ontvangen, eenmaal in de heerlijkheid van aanschijn tot aanschijn eeuwig moge aanschouwen. Die met U leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest, God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Welaan, mijne ziel, het zalig oogenblik is gekomen, waarop Jesus in u zijn verblijf wil nemen. Maar ach, mijn Verlosser, ik ben overtuigd, dat ik alleronwaardigst ben tot U te naderen en U te ontvangen, zoo om mijne zonden als

om de onreinheid mijns harten; daarom roep ik tot U: Heer, ik ben niet waardig dat gij onder mijn dak komt, doch spreek slecht één woord, en mijne ziel zal gezond worden.

En al zou ik ook de liefde hebben der Serafijnen, dan zou ik nog onwaardig zijn om U te ontvangen, en daarom herhaal ik nogmaals: Heer, ik ben niet waardig, dat gij onder mijn dak komt, doch spreek slechts één woord, en mijne ziel zal gezond worden.

Kom dan, o mijn JESUS, kom dan in dit hart dat naar u zucht; doch voordat Gij U aan mij geeft, wil ik mij aan U schenken; zie, ik geef U dit mijn ellendig hart, gelief het aan te nemen, haast U om er bezit van te nemen, vertrouwende op uwe overgroote liefde en barmhartigheid, want in waarheid: Heer, ik ben niet waardig, dat gij onder mijn dak komt; doch spreek slechts één woord, en mijne ziel zal gezond worden.

III.



GEBEDEN NA DE H. COMMUNIE.

Onbegrijpelijke Majesteit van mijn God, wiens glans de Serafijnen nauwelijks kunnen verdragen, ik verootmoedig mij voor U, en aanbid U, onder de sacramenteele gedaante in mijn hart tegenwoordig. Ik aanbid U uit geheel mijn verstand, o mijn Jesus, en erken U alleen waardig om aanbeden te worden; want Gij alleen zijt de Heilige der heiligen, Gij alleen de Opperste Heer, de Allerhoogste, de Eeuwige.

Zegen, o mijne ziel, zegen uwen God, en dat al uwe krachten zich vereenigen om den gezegenden naam des Heeren te verheffen, die u met zijne goddelijke

tegenwoordigheid heeft willen vereeren. Het is dan waar, dat God geheel aan mij is, dat de Schepper van hemel en aarde, dat de Meester van het heelal zich heeft vereenigd met zijn nietig schepsel! O liefdevolle goedheid! Welke dankzegging, welke erkentelijkheid kan aan zulke weldaden beantwoorden! Ik dank U, o Jesus, zooveel ik weet, zooveel ik kan, en Gij, heilige Engelen des hemels, die onzichtbaar uwen God aanbidt, helpt mij bidden en helpt mij beminnen.

Wat zal ik den Heer wedergeven voor alles wat Hij mij geschonken heeft? Liefderijke Jesus, Gij vraagt slechts liefde, Gij roept tot mij: Kind, geef mij uw hart. Ik breng U dit offer, ofschoon het uwer niet waardig is; ik bemin U uit geheel mijn hart, omdat Gij oneindig beminnelijk zijt, en in de overmaat uwer liefde ons uw eigen Vleesch en Bloed tot spijze gegeven hebt. Ach, mijn hart, dat ik U als offer aanbied, is zoo koud; ik ben zoo arm in deugd: ik had niet durven naderen, indien uwe uitnoodiging mij niet hadde aangemoedigd: Komt allen tot mij, gij, die vermoeid en beladen zijt, en ik zal u verkwikken.

Want, tot wien en waarin zijt gij nedergedaald, eindelooze Majesteit! In mijn ellendig, arm hart, in dat hart waarin geene deugden, waarin zoo vele ellenden zijn. Met beschaming ontvang ik de uitstekende gunst van een God, tegen wien ik zoozeer misdreven heb. Ach, hoe verfoei en verzaak ik aan alle zonden, aan alles, wat uwe hemelsche zuiverheid in mij zou kunnen mishagen! Te zeer, o onvergetelijke goedheid, te zeer heb ik mij plichtig gemaakt, toen ik U verliet voor schepselen, die mijn hart bederven en mij ten verderve slingeren. Maar nu, o Jesus, nu zie ik van alles af, om mij aan U te hechten; om U nimmer te verlaten. Ik zie af van hetgeen mij tot nu toe aan de wereld gebonden hield, en kies uwe allerdierbaarste vriendschap; ik zie af van de bedriegelijke goederen der wereld, om rijk te worden in uwe goddelijke genade; ik zie af van de ijdele, aardsche schijn-grootheden, om het weergalooze voorrecht uw kind te worden en voortaan een uwer leerlingen te zijn. Ik zie af van al het leugenachtige hier beneden, om in U al mijn troost, al mijne verwachtingen te stellen; om U alleen te

bezitten, U alleen en voor altijd, U, mijn eenig heil, mijn geluk en mijne zaligheid.

Maar waarom, o mijn Jesus, waarom is mijn hart op dit oogenblik niet gelijk aan het uwe, brandende van liefde, om U op eene waardige wijze te beminnen? Gij hebt immers in den loop van uw openbaar leven gezegd, dat Gij op de wereld zijt gekomen om het vuur der liefde te brengen, en niets anders verlangt, dan dat het ontstoken worde. Ontsteek dan mijn koud en ongevoelig hart door het vuur uwer liefde, om U, mijne vreugde, mijn steun, mijn schat en mijn leven, al de dagen mijns levens te kunnen beminnen.

Ik wensch op dezen stond al de dagen en uren te kunnen herstellen, waarop ik U niet bemind heb, ik wensch, dat mijn hart, doordrongen van liefde tot U, nimmer liefde schonk aan eenig schepsel dan met, in en voor U. O heilige liefdebrand, zuiver mijn hart van alle aardsche aangekleefdheid, ontsteek het door uw heilig liefdevuur; mijn geest, mijn hart, mijn leven zijn alleen voor U. Niet alleen wil ik U beminnen, ik wil mij daarenboven toewijden en geheel besteden, opdat Gij van alle schepselen moogt bemind worden.

Mijn welbeminde Heiland, vervul de oogmerken van barmhartigheid, om welke Gij U gewaardigt hebt van den troon uwer Majesteit in mijne schamele woning neêr te dalen. Dat het U niet genoeg zij, U geheel aan mij gegeven te hebben; maar schenk mij met uwe heilige tegenwoordigheid de schatten van genade, die U vergezellen, U, die gedurende uw stoffelijk leven den blinden het gezicht, den melaatschen en zieken de gezondheid, den zondaren de vergeving, den dooden het leven hebt wedergegeven, en maak mij deelachtig aan de heiluitwerkende kracht ook ten gunste van allen, die met een levendig geloof tot U hun toevlucht nemen.

Gij ziet aan uwe voeten, o Heer, een armen blinde, verlicht hem; een melaatsche bedekt met zonden en ongerechtigheden, zuiver hem; een zieke, die lijdt aan zielekwalen, genees hem; een grooten zondaar, vergeef hem, heilig hem. Niets is moeielijk voor uwe goddelijke almacht, ik hoop en verwacht nu alles van uwe liefde. Schenk mij, medelijdende Jesus, schenk mij de genade mijne zonden te beweenen, de plichten van mijn staat met liefde te vervullen, met lijdzaamheid en over-

geving de beproevingen des levens te dragen; maar boven alles U te beminnen tot mijn laatsten zucht. Die laatste zucht zij eene zucht van liefde, welke mijne ziel doe opstijgen ten hemel, tot het bezit van U, o Jesus, mijne eeuwige liefde. Am.

Eeuwige Vader, ik offer U op het allerkostbaarst Bloed van Jesus Christus tot voldoening voor mijne zonden en voor de behoeften der Heilige Kerk.

(100 *dagen aflaat telkens*, Pius VII 22 September 1817.)

Ik N. N., om U mijne erkentelijkheid te toonen en al mijne ongetrouwheden te herstellen, schenk U mijn hart en wijd mij geheel aan U toe, o mijn beminnelijke Jesus, en met uwe hulp neem ik mij voor, niet meer te zondigen.

Zoet hart van Jesus, maak dat ik U immer meer beminne.

(300 *dagen aflaat telkens*, Pius IX 26 November 1876.)

Gebed van den H. Thomas van Aquine.

Ik bedank U, heilige Heer, almachtige Vader, eeuwige God, dat Gij mij, zondaar, uwen onwaardigen dienaar, zonder mijne verdiensten, doch alleen uit barmhartigheid, gewaardigd hebt te spijzigen met het kostbaar Lichaam en Bloed van uwen Zoon, onzen Heer Jesus Christus. En ik bid U, laat deze heilige Communie mij geen oorzaak van straf, maar een heilzaam middel ter vergiffenis zijn. Laat zij mij strekken tot een wapen des geloofs, tot een schild van goeden wil, tot uitroeiing mijner gebreken; tot onderdrukking mijner kwade lusten en begeerten, tot vermeerdering van liefde en geduld, van ootmoed en gehoorzaamheid en van alle deugden, tot eene sterke bescherming tegen alle hinderlagen mijner zichtbare en onzichtbare vijanden, tot volmaakte rust van al mijne vleeschelijke en lichamelijke bewegingen, tot onwrikbare trouw aan U, den eenen en waren God, en tot een gelukkig en zalig uiteinde mijns levens.

Verder smeek ik U, dat Gij mij, zondaar, eenmaal daarboven tot dien onuitsprekelijken maaltijd zult gelieven toe te

laten, waar Gij, met uw Zoon en den H. Geest, voor uwe Heiligen het ware licht, de volledige bevrediging, de eeuwige vreugde, het voltooide geluk en de volmaakte zaligheid zijt. Door denzelfden CHRISTUS onzen Heer. Amen.

Gebed van den H. Bonaventura.

Doorgloei, o allerzoetste Heer JESUS, het binnenste mijner ziel met het vuur uwer teederste en heilzaamste toegenegenheid en met eene ware, oprechte en krachtdadig heilige liefde tot U, opdat mijne ziel alleen uit smachtverlangen naar U als verteere en, van bovennatuurlijke begeerten ontvlamd, in uwe voorhoven als wegkwijne van verlangen, om ontbonden te worden en met U te zijn.

Geef, dat mijne ziel slechts hongere naar U, die het brood der Engelen, de verkwikking der heilige zielen, ons dagelijksch geestelijk brood zijt, dat alle zoetheid van geur en smaak en alle lieflijkheid in zich bevat; dat mijn hart steeds naar U hake en U, wien de Engelen zoo vurig wenschen te aanschouwen, geniete en mijn binnenste door uw zoeten

geur vervuld worde; laat mijne ziel steeds dorsten naar U, de bron des levens, de bron van wijsheid en wetenschap, de bron van het eeuwig licht, den stroom van het hemelsch genot, den overvloed van het huis Gods; laat zij naar U steeds verlangen, U zoeken, U vinden, naar U streven, tot U komen, aan U denken, van U spreken en alles verrichten tot lof en glorie van uwen Naam, met ootmoed en bescheidenheid, met liefde en behagen, met opgeruimdheid en ijver, met volharding ten einde toe, en wees Gij en Gij-alleen altijd mijne hoop, mijn heil en mijn vertrouwen, mijn rijkdom, mijn genot, mijn vermaak, mijne vreugde, mijne kalmte en rust, mijn vrede, mijne zoetheid, mijn behagen; mijne spijze, mijne verkwikking, mijn toevlucht, mijne hulp, mijne wijsheid, mijn erfdeel, mijne bezitting en mijn schat, waarin mijn hart en mijne ziel immer vast en onwrikbaar geworteld en bevestigd blijven. Amen.

Gebed van den H. Ignatius de Loyola.

Ziel van Christus, heilig mij.
Lichaam van Christus, maak mij zalig.
Bloed van Christus, verzadig mij.
Water der zijde van Christus, wasch mij.
Lijden van Christus, versterk mij.
O goede Jesus, verhoor mij.
Binnen uwe wonden verberg mij.
Laat niet toe, dat ik van U gescheiden worde.
Tegen den boozen vijand bescherm mij.
In het uur van mijnen dood roep mij,
En beveel mij tot U te komen,
Opdat ik U met uwe Heiligen love,
Door de eeuwen der eeuwen. Amen.

Aflaat van 300 dagen iederen keer dat men deze aanroeping ten minste met rouwmoedig hart en godvruchtig bidt.

Aflaat van 7 jaar eens per dag, wanneer zij gebeden wordt door de geloovigen na het ontvangen der H. Communie.

Een volle aflaat eens per maand aan alle geloovigen, die haar ten minste eens per dag bidden gedurende den duur eener maand. Voorwaarden: Biechten, Communiceeren, eene kerk bezoeken, en daar bidden overeenkomstig de meening van Z. H.

(Pius IX, bij Decreet van de H. Congregatie der Aflaten. 9 Januari 1854.)

Verzuchtingen van den H. Augustinus.

Ach, Heer Jesus, dat ik U kenne, dat ik mij zelven kenne, dat ik niets anders begeere dan U; dat ik mij hate, dat ik U beminne, en dat ik alles doe om U. Dat ik mij vernedere, dat ik U verheffe, dat ik alleen denke op U. Dat ik aan mij sterve, om voor U te leven, en al, wat mij overkomt, aanneme van U. Dat ik mij verlate, dat ik U volge, en altijd wensche niets anders te volgen dan U. Dat ik mij ontvluchte, dat ik tot U vluchte, opdat ik verdiene beschermd te worden door U. Dat ik voor mij vreeze, dat ik U vreeze, opdat ik zij onder uwe uitverkorenen. Dat ik mij mistrouwe, op U betrouwe, dat ik gehoorzame om U. Dat ik niets anders verlange dan U, dat ik gaarne arm zij om U. Ach, zie mij aan, dat ik U beminne, roep mij, opdat ik tot U kome, en in eeuwigheid leve met U. Amen.

Gebed tot den gekruisigden Jesus.



Zie mij hier, o goede en allerzoetste Jesus, voor uw heilig aanschijn werp ik mij op mijne knieën neder en smeek U met den grootsten aandrang mijner ziel, levendige gevoelens van Geloof, Hoop en Liefde, van waarachtig berouw over mijne zonden met een vast voornemen mij daarvan te beteren, in mijn hart te willen drukken, terwijl ik met groote liefde en droefheid uwe HH. Vijf Wonden in den geest beschouw, en mij voor oogen stel, wat de Profeet David reeds van U, o goede Jesus, voorzeide: „Zij hebben mijne „handen en voeten doorboord; zij hebben „al mijne beenderen geteld". (*)

Hierna bidt men vijfmaal het Onze Vader *en* Wees gegroet.

Dit voor het beeld van den Gekruisigde biddende, verdient men een vollen Aflaat.

(Pius IX, Decr. H. C. der Afl. 31 Juli 1858).

(*) Ps. 21 V. 17 & 18.

Geloofd, aangebeden en met gevoel van dankbaarheid zij Jesus Hart bemind in het allerheiligste Sacrament des Altaars, op ieder oogenblik en in alle tabernakelen der gansche wereld tot aan de voleinding der eeuwen. Amen.

(*Aflaat van 100 dagen, eens per dag.* — Pius IX, 29 Februari 1868.)

IV.



Litanie van den Zoeten Naam Jesus.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Jesus, hoor ons.
Jesus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm U onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld,
God H. Geest,
H. Drievuldigheid, één God,
Jesus, Zoon van den levenden God,
Jesus, schitterend licht des Vaders,
Jesus, glans van het eeuwige licht,
Jesus, koning der heerlijkheid,
Jesus, zon der gerechtigheid,
Jesus, Zoon van de Maagd Maria,

ontferm U onzer.

Minnelijke Jesus, ontferm U onzer.
Wonderbare Jesus,
Jesus, sterke Gods,
Jesus, Vader der toekomende eeuwen,
Jesus, verkondiger van Gods verheven raad,
Allermachtigste Jesus,
Allerverduldigste Jesus,
Allergehoorzaamste Jesus,
Jesus, zachtmoedig en ootmoedig van harte,
Jesus, minnaar der zuiverheid,
Jesus, onze minnaar,
Jesus, God des vredes,
Jesus, oorsprong des levens,
Jesus, voorbeeld der deugden,
Jesus, ijveraar der zielen,
Jesus, onze God,
Jesus, onze toevlucht,
Jesus, Vader der armen,
Jesus, schat der geloovigen,
Jesus, goede Herder,
Jesus, waarachtig licht,
Jesus, eeuwige wijsheid,
Jesus, oneindige goedheid,
Jesus, onze weg en ons leven,
Jesus, blijdschap der Engelen,
Jesus, koning der Patriarchen,

ontferm U onzer.

Jesus, verlichter der profeten, ontferm U onzer.
Jesus, meester der Apostelen,
Jesus, leeraar der Evangelisten,
Jesus, sterkte der Martelaren,
Jesus, licht der Belijders,
Jesus, zuiverheid der Maagden,
Jesus, kroon van alle Heiligen,
Wees genadig, spaar ons Jesus.
Wees genadig, verhoor ons, Jesus.
Van alle kwaad, verlos ons, Jesus.
Van alle zonde, verlos ons, Jesus.
Van uwe gramschap, verlos ons, Jesus.
Van de listen des duivels,
Van den geest van onkuischheid,
Van den eeuwigen dood,
Van de verontachtzaming uwer inspraken,
Door het geheim uwer heilige menschwording,
Door uwe geboorte,
Door uwe kindsheid,
Door uw allergoddelijkst leven,
Door uwen arbeid,
Door uwen doodstrijd en uw lijden,
Door uw kruis en uwe verlatenheid,
Door uwe smarten,
Door uwen dood en uwe begrafenis,

ontf. U onzer.

verlos ons, Jesus.

Door uwe verrijzenis, verlos ons, Jesus.
Door uwe hemelvaart, verlos ons, Jesus.
Door uwe vreugden, verlos ons, Jesus.
Door uwe verheerlijking, verlos ons, Jesus.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Jesus.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Jesus.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer, Jesus.
Jesus, hoor ons.
Jesus, verhoor ons.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jesus Christus, die gezegd hebt: vraagt, en gij zult verkrijgen; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal worden opengedaan; wij bidden U, verleen ons, op onze smeekingen, de genegenheid uwer allergoddelijkste liefde, opdat wij U uit ganscher harte door woorden en werken mogen beminnen, en nimmer ophouden U te loven.

Maak, o Heer! dat wij te zamen de vrees en de liefde van uwen H. Naam in eeuwigheid mogen bezitten, omdat Gij nooit ophoudt hen te besturen, die Gij vestigt in de kracht van uwe liefde. Die

leeft en heerscht met God den almachtigen Vader in de eenheid van den H. Geest in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

(*Aflaat van 300 dagen, eenmaal per dag.*)

Gebed tot den Zoeten Naam Jesus.

O goede Jesus, o liefdevolle Jesus, o allerzoetste Jesus, o Jesus, Zoon der Maagd Maria, vol barmhartigheid en liefde. O zoete Jesus, ontferm U over mij volgens uwe groote barmhartigheid. O goedertierenste Jesus, door dat kostbaar Bloed, hetwelk Gij voor de zondaren hebt willen vergieten, smeek ik U, alle mijne ongerechtigheden af te wasschen en een blik te slaan op mij, ellendig en onwaardig mensch, die nederig om vergeving smeek en dezen H. Naam Jesus aanroep.

O Naam Jesus, zoete Naam, Naam Jesus, verkwikkende Naam, Naam Jesus, versterkende Naam. Wat toch beteekent Jesus anders dan Zaligmaker? Daarom mijn Jesus, bij uwen heiligen Naam, wees mij een Jesus en maak mij zalig. Laat toch niet toe dat ik, dien Gij uit het niet hebt geschapen, verloren ga.

O goede Jesus, dat mijne boosheid mij, dien uwe almachtige goedheid heeft gemaakt, niet ten verderve voere. O zoete Jesus, erken wat uw eigendom is, en neem weg wat aan een ander behoort. O allergoedertierenste Jesus, ontferm U mijner, terwijl het nog tijd van erbarming is, opdat Gij mij ten tijde van het oordeel niet behoeft te veroordeelen.

Niet de dooden zullen U loven, Heer Jesus, noch zij allen, die in de hel nederdalen. O liefdevolle Jesus, o Jesus, voorwerp mijner verlangens, o allerzachtmoedigste Jesus, o Jesus, Jesus, Jesus, laat mij onder het getal uwer uitverkorenen behooren.

O Jesus, zaligheid van wie in U gelooven, o Jesus, troost van wie tot U vluchten, o Jesus, Zoon der Maagd Maria, stort in mij genade, wijsheid, liefde, zuiverheid en ootmoed, opdat ik U volmaakt kunne beminnen, U loven, U genieten, U dienen en mij in U beroemen, met hen allen, die uwen Naam aanroepen, welke is Jesus. Amen.

(*Aflaat van 100 dagen, eens per dag*, Pius IX 26 Novemb. 1876.)

GEBED.

O Jesus, die leeft in Maria, kom en leeft in uwe dienaren in den geest uwer heiligheid, in de volheid uwer kracht, in de waarheid uwer deugden, in de volmaaktheid uwer wegen, in de mededeeling uwer geheimen; heersch over elke tegenstrijdige macht in uwen Geest, tot glorie des Vaders. Amen.

(*Aflaat van 300 dagen, eens per dag*, Pius IX 14 October 1859.)

GEBED.

O goedertierenste Jesus, Gij alleen zijt onze zaligheid, ons leven en onze verrijzenis. Wij smeeken U dan, verlaat ons niet in onze benauwdheden en kwellingen, maar door den doodstrijd van uw allerheiligst Hart, door de smarten uwer onbevlekte Moeder, kom uwe dienaren te hulp, die Gij door uw kostbaar Bloed hebt vrijgekocht.

(*Aflaat van 100 dagen, eens per dag*, Pius IX 6 October 1870.)

V.



Litanie ter eere van het H. Hart van Jesus.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Jesus, hoor ons.
Jesus, verhoor ons.
God hemelsche Vader,
God Zoon, Verlosser der wereld,
God H. Geest,
H. Drievuldigheid, één God,
Hart van Jesus, Zoon van den eeuwigen Vader,

ontf. U onzer.

Hart van Jesus, Zoon van de Maagd Maria, ontferm U onzer.
Hart van Jesus, eigene en waardige woonplaats van den H. Geest,
Hart van Jesus, schatkamer van de allerheiligste Drievuldigheid,
Hart van Jesus, glorie en vreugde der Engelen,
Hart van Jesus, oneindig in majesteit,
Hart van Jesus, voorwerp van alle liefde,
Allerootmoedigst Hart van Jesus,
Allerzuiverst Hart van Jesus,
Allerbeminnelijkst Hart van Jesus,
Hart van Jesus, vol van zegen en genade,
Hart van Jesus, wellust van Hemel en aarde,
Hart van Jesus, licht van geheel de wereld,
Hart van Jesus, onoverwinnelijke sterkte tegen onze vijanden,
Hart van Jesus, fontein van alle rechtvaardigheid,
Hart van Jesus, oorsprong van alle goedheid en barmhartigheid,
Hart van Jesus, vol medelijden en teederheid,

ontferm U onzer.

Hart van Jesus, woonstede aller deugden, ontferm U onzer.
Hart van Jesus, allen lof en eer waardig,
Hart van Jesus, aan wien alle aanbidding toekomt,
Hart van Jesus, onuitputbare bron van alle hemelsche gaven,
Hart van Jesus, zaligheid dergenen, die in U hopen,
Hart van Jesus, fontein der wateren springende ten eeuwigen leven,
Hart van Jesus, verzoening onzer zonden,
Hart van Jesus, troost van alle bedrukte harten,
Hart van Jesus, hoop van hen, die in U sterven,
Hart van Jesus, ons leven en onze verrijzenis,
Hart van Jesus, toevlucht van alle zondaren,
Hart van Jesus, met bitterheid voor ons vervuld,
Hart van Jesus, met versmaadheden overladen,
Hart van Jesus, om onze boosheden doorwond,

ontferm U onzer.

Hart van Jesus, om onze zaligheid gestorven aan het kruis, ontferm U onzer.
Hart van Jesus, met eene lans doorstoken,
Hart van Jesus, levende, heilige en Godbehagende offerande,
Hart van Jesus, altaar waarop al de Heiligen opgeofferd worden,
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Onze Vader, enz.

ontf. U onzer.

GEBED.

Heer Jesus Christus, die U gewaardigd hebt aan uwe Kerk kenbaar te maken de onuitsprekelijke rijkdommen van uw goddelijk Hart, maak, dat wij waardig worden aan de liefde van dit allerheiligste Hart te beantwoorden, en de versmading,

aan hetzelve door de ondankbaarheid der menschen aangedaan, door waardige eerbewijzen te vergoeden. Dit vragen wij U, die leeft en heerscht met den Vader en den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Oefening van Eerherstel.

Liefderijke en aanbiddelijke Jesus! mijn Zaligmaker en mijn God! die door de vurigste en wonderbaarste liefde U tot een slachtoffer in het hoogwaardige Sacrament des Altaars gegeven hebt, welke droevige gevoelens moeten er ontstaan in uw heilig Hart, daar Gij in de harten van de meeste menschen niets vindt dan versteendheid, vergetelheid, ondankbaarheid en verachting! Het was U dan niet genoeg den moeilijksten en pijnlijksten weg verkozen te hebben om onze zaligheid te bewerken! Het was dan niet genoeg U overgegeven te hebben aan zulk eenen wreeden en angstigen doodstrijd, veroorzaakt door het aanschouwen onzer zonden, wier last Gij op U genomen hadt; Gij hebt U nog willen blootstellen aan alle versmadingen, die door de boosheid der menschen en

der hel kunnen uitgevonden worden. Met een verootmoedigd hart en eene diepe droefheid vraag ik duizendmaal en duizendmaal vergiffenis voor al de versmadingen, die Gij op uwe altaren ontvangen hebt. Ach! ware het mij gegeven met mijne tranen te bevochtigen en met mijn bloed af te wasschen al de plaatsen waar uw hart versmaad is geweest en waar men uwe liefde met verachting beloond heeft! Ach! konde ik door eene nieuwe soort van dienstbewijzing, van verootmoediging, van vernedering, zoo vele heiligschennissen en onteeringen herstellen! Ach! mocht ik meester zijn van alle harten der menschen, om U deze op te dragen, en aldus eenigszins hunne vergetelheid en ongevoeligheid te vergoeden, daar zij U niet hebben willen erkennen, of, U gekend hebbende, U zoo weinig bemind hebben!

Maar, o minnelijke Zaligmaker! hetgeen mij het meeste met schaamte bedekt, en waarom ik het diepste zucht, is, dat ik onder het getal van die ondankbaren ben. Gij, o mijn God! Gij, die het binnenste van mijn hart doorziet, Gij kent de droefheid, die ik over mijne ondankbaarheid gevoel, Gij weet dat ik

bereid ben daarvoor alles te doen en te lijden, zooveel in mij is, om die te herstellen. Zie dan, Heer, hier ben ik, om van uwe hand te ontvangen al wat Gij mij ten dien einde zult gelieven op te leggen. Sla en kastijd mij, o Heer! ik zal de hand, die mij zoo rechtvaardig straft, zegenen en kussen. Gelukkig zoude ik wezen, indien ik door alle mogelijke pijnigingen voor zoovele versmadingen eenigszins konde voldoen. Maar indien ik die genade niet verdien, neem ten minste de oprechte begeerte aan, die ik daartoe heb, en geef volle kracht aan het voornemen, dat ik maak, nooit iets te vergeten, om U, o mijn Zaligmaker! te beminnen en te eeren in het aanbiddelijk Sacrament des Altaars. Amen.

VI.



GEBEDEN TER EERE VAN HET ALLERHEILIGSTE SACRAMENT DES ALTAARS.

Litanie tot Jesus in het Allerheiligste Sacrament.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm U onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.
God H. Geest, ontferm U onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer.
Levend Brood, dat uit den Hemel gedaald zijt, ontferm U onzer.

Verborgen God en Zaligmaker,
Tarwe der uitverkorenen,
Wijn, die maagden voortbrengt,
Voedzaam brood en vermaak der koningen,
Altijddurende offerande,
Zuivere opdracht,
Lam zonder vlek,
Allerzuiverste maaltijd,
Spijs der Engelen,
Verborgen hemelsch brood,
Gedachtenis van Gods wonderheden,
Bovennatuurlijk Brood,
Woord, dat vleesch geworden zijt en onder ons woont,
H. Hostie,
Gezegende drinkbeker,
Doorluchtig en hoogwaardig Sacrament,
Allerheiligste offerande,
Waarachtige verzoening voor levenden en dooden,
Hemelsch behoedmiddel tegen de zonden,
Wonder boven alle wonderen,
Allerheiligste gedachtenis van het lijden des Heeren,
Gave, die alle volheid te boven gaat,
Voortreffelijk gedenkteeken der goddelijke liefde,

ontferm U onzer.

Overvloeiende bron van Gods milddadigheid, ontferm U onzer.
Overheilig en wonderbaar geheim,
Aanbiddelijk en levendmakend Sacrament,
Brood, dat door de almogendheid des Woords zijt vleesch geworden,
Onbloedige offerande,
Spijs en medegast,
Allerzoetste maaltijd, bij welke de Engelen tegenwoordig zijn en dienen,
Teeken van genade,
Band van liefde,
Offeraar en offerande,
Geestelijke zoetheid, die in haren eigen oorsprong gesmaakt wordt,
Verkwikking der heilige zielen,
Versterking dergenen, die in den Heer sterven,
Pand der toekomende glorie,
Wees genadig, spaar ons, Heer.
Wees ons genadig, verhoor ons, Heer.
Van het onwaardig nuttigen uws Lichaams en Bloeds, verlos ons, Heer.
Van de begeerlijkheid des vleesches, verlos ons, Heer.
Van de begeerlijkheid der oogen, verlos ons, Heer.
Van de hoovaardigheid des levens,

ontferm U onzer.

ontferm U onzer.

Van alle gevaren der zonden,
Door de groote begeerte, die Gij gehad hebt om dit Paaschlam met uwe Leerlingen te eten,
Door de diepe ootmoedigheid, waarmede Gij de voeten uwer Leerlingen gewasschen hebt,
Door de vurige liefde, met welke Gij dit H. Sacrament hebt ingesteld,
Door uw dierbaar Bloed, dat Gij ons op het altaar hebt nagelaten,
Door de vijf wonden, die Gij in uw allerheiligste Lichaam voor ons ontvangen hebt,
verlos ons, Heer.

Wij, zondaren, wij bidden U verhoor ons.
Dat het U believe het geloof, den eerbied en de begeerte tot dit wonderbaar Sacrament in ons te vermeerderen en te bewaren, wij bidden U, verhoor ons.
Dat het U believe ons door eene ware belijdenis onzer zonden tot het dikwijls nuttigen dezer geestelijke spijs te bereiden, wij bidden U, verhoor ons.
Dat Gij ons van alle ketterij, ongeloof en verblindheid des harten wilt bevrijden, wij bidden U, verhoor ons.
Dat het U believe ons aan de kostbare en hemelsche vruchten van dit H. Sa-

crament deelachtig te maken, wij bidden U, verhoor ons.

Dat het U believe, ons in het uur des doods met deze hemelsche teerspijs te versterken en te beschermen, wij bidden U, verhoor ons.

Zoon Gods, wij bidden U, verhoor ons.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer, Heer.

Heer, ontferm U onzer, enz.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Onze Vader, enz.

GEBED.

O God, die ons onder dit wonderbare Sacrament de gedachtenis van uw lijden hebt nagelaten, wij bidden U, geef dat wij de heilige geheimen van uw lichaam en bloed zoo eerbiedig eeren, dat wij de vrucht uwer verlossing gedurig in ons mogen gevoelen; die met den Vader in de eenheid des H. Geestes leeft en heerscht, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

✠ Mijn Heere Jesus Christus, die, door de liefde welke Gij ons menschen toedraagt, nacht en dag in dit Sacrament verblijf houdt, en vol goedheid en liefde afwacht, tot U roept en ontvangt al wie naderen om U te bezoeken, ik geloof uwe goddelijke tegenwoordigheid in het H. Altaar-sacrament, ik aanbid U uit den afgrond van mijn niet, ik dank U voor alle genade, mij door U geschonken, en wel in het bijzonder, dat Gij U zelven aan mij hebt gegeven in dit Sacrament, dat Gij mij uwe allerheiligste Moeder Maria tot Voorspreekster hebt gegeven, en dat Gij mij hebt geroepen om U in deze kerk te bezoeken.

Ik groet op dit oogenblik uw liefdevol Hart, en ik stel mij voor het te groeten met een drievoudig doel: op de eerste plaats tot dankzegging voor dit groote geschenk; op de tweede plaats, om U schadeloos te stellen voor alle beleedigingen, die gij van alle uwe vijanden in dit Sacrament hebt ontvangen; op de derde plaats stel ik mij met dit bezoek voor U te aanbidden op alle plaatsen der aarde, waar Gij in het H. Sacrament minder vereering en meer verlatenheid ondervindt.

Mijn Jesus, ik bemin U uit geheel mijn hart. Het smart mij aan uwe on-

eindige goedheid in het verleden zoo dikwijls te hebben mishaagd. Met de hulp uwer genade neem ik mij voor, U in de toekomst niet meer te beleedigen; en voor het oogenblik, hoe ellendig ik ook zij, wijd ik mij geheel aan U toe; ik schenk U de volle beschikking over mijn wil, mijne gevoelens, mijne verlangens en alles wat het mijne is. Doe van dit oogenblik af met mij en het mijne al wat U behaagt. Ik vraag en verlang van U alleen uwe heilige liefde, de volharding tot het einde en de volmaakte vervulling van uwen H. Wil. Ik beveel U aan de zielen in het vagevuur, in het bijzonder die meer godsvrucht hebben gehad tot het Allerheiligste Sacrament en de Allerheiligste Maagd Maria. Nog beveel ik U alle arme zondaars aan.

Ten slotte, mijn dierbare Zaligmaker, vereenig ik alle mijne gevoelens met de gevoelens van uw liefdevol Hart, en ik bied ze, aldus vereenigd, aan uwen hemelschen Vader aan, wien ik in uwen naam smeek, dat Hij ze ter uwer liefde aanvaarde en verhoore.

(*Aflaat van 300 dagen voor iederen keer*, Pius IX 7 September 1854).

✠ Heer, God almachtig, zie mij hier voor U neergebogen, om in naam aller schepselen uwe Goddelijke Majesteit te verzoenen. Maar hoe dit te doen, daar ik zelf een ellendige, een zondaar ben? O ja, ik kan, ik wil het, daar ik weet, dat Gij er roem op draagt, Vader van barmhartigheid te worden genoemd, daar Gij ons ter liefde zelfs uwen eeniggeboren Zoon hebt gegeven, die zich voor ons op het kruis heeft geslachtofferd, en voortdurend op onze altaren het offer van zichzelf vernieuwt. En daarom verschijn ik, wel een zondaar, maar rouwmoedig, wel ellendig, maar rijk in Jesus Christus, voor uw aanschijn; en met de vurigheid van alle Engelen en Heiligen, met de gevoelens van het onbevlekt Hart van Maria, offer ik U in naam aller schepselen, de H.H. Missen, die in dit oogenblik worden opgedragen met alle degene, welke reeds zijn opgedragen en tot aan het einde der wereld zullen worden opgedragen.

Ik neem mij voor deze opdracht ieder oogenblik van mijn leven te hernieuwen, om aan uwe oneindige Majesteit eene eer en glorie Haar waardig te geven, om uwen toorn te bevredigen en te voldoen

aan uwe rechtvaardigheid voor onze zoo menigvuldige zonden, om U behoorlijkən dank te brengen voor uwe weldaden, en uwe barmhartigheid af te smeeken over mij en over alle zondaren, over alle geloovigen zoo levende als afgestorvene, over geheel de Kerk en bijzonder over haar zichtbaar Opperhoofd, den Paus van Rome, en ten slotte ook over de ongelukkige scheurmakers, ketters en ongeloovigen, opdat ook deze zich mogen bekeeren en zalig worden.

(*Aflaat van 3 jaren, eens per dag*, Pius IX 11 April 1860.)

✠ Eeuwige Vader, wij dragen U op het allerkostbaarst Bloed van Jesus, met zoo groote liefde en smart voor ons vergoten uit de wonde zijner rechterhand, en door de verdiensten en de kracht van dat Bloed smeeken wij uwe goddelijke Majesteit, ons uwen heiligen zegen te verleenen, opdat wij door de kracht er van beschutting mogen vinden tegen onze vijanden en bevrijding van alle rampen, zeggende: „De zegen van den Almachtigen God, den

Vader, en den Zoon en den H. Geest kome over ons en blijve altijd bij ons.

Onze Vader. — Wees gegroet. Glorie zij den Vader.

(*Aflaat van 100 dagen, telkens*, Leo XII 25 October 1823.)

✠ Heer, almachtige God, ik bid U door het kostbaar Bloed, dat uit de zijde van uwen Goddelijken Zoon vloeide in de tegenwoordigheid en tot de grootste smart zijner allerheiligste Moeder, verlos toch de in het vagevuur lijdende zielen, bijzonder die, welke deze groote Vrouwe en Koningin het meest vereerden, opdat zij spoedig in uwe heerlijkheid U in Maria en Maria in U loven en prijzen mogen in eeuwigheid. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet. Glorie zij den Vader.

(*Aflaat van 100 dagen, eens per dag*, Leo XII 18 November 1826.)

Ik aanbid U, vleesch geworden Woord, waarlijk de Zoon Gods van alle eeuwigheid,

en waarlijk de Zoon der Maagd Maria in de volheid der tijden. Terwijl ik uwen goddelijken Persoon aanbid en de Menschheid, die daarmede vereenigd is, voel ik mij gedrongen ook de arme kribbe te vereeren, die U als kind opnam, en in waarheid de eerste troon uwer liefde was. Mocht het mij gegeven zijn, mij voor haar neder te werpen, met de liefde van Maria! Mocht het mij zijn gegeven, mij voor haar neêr te werpen om een zoo kostbaar gedenkstuk onzer zaligheid te aanbidden, met dienzelfden geest van versterving, armoede en nederigheid, waarmede Gij, hoewel de Heer van hemel en aarde, eene kribbe tot rustplaats uwer ledematen hebt uitverkoren!

En Gij, o Heer, die U hebt gewaardigd als een klein kind in die kribbe neder te liggen, gewaardig U ook in mijn hart een enkelen druppel te storten van die vreugde, welke èn de aanschouwing uwer beminnelijke kindsheid, èn de wondertee-kenen, die uwe Geboorte vergezelden, moesten opwekken; door welke ik U bezweer aan geheel de wereld, tegelijk met een goeden wil, den vrede te schenken, en in naam van geheel het menschelijk

geslacht allen dank en alle glorie aan te bieden aan den Vader en den H. Geest, die met U één God leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

(*Aflaat van 100 dagen, eens per dag*, Pius IX 1 October 1861.)

Zie neder, o Heer en Heilige Vader, van uit uw Heiligdom en van uit de verhevene woonplaats der hemelen, en aanschouw deze hoogheilige Offerande, die onze Hoogepriester, uw Heilige Zoon, onze Heer Jesus, U opdraagt voor de zonden zijner broeders; en stil uwe gramschap over onze veelvuldige boosheden. Zie, de stem van het Bloed van onzen broeder Jesus roept tot U van het kruis af. Verhoor die stem, o Heer, laat U verzoenen, o Heer, wees aandachtig en doe ons barmhartigheid; toef toch niet, mijn God; uwe eigene glorie is er mede gemoeid; want uw naam is aangeroepen over deze stad en over uw volk; en doe met ons overeenkomstig uwe barmhartigheid. Amen.

Dat Gij U gewaardigt deze stad te

verdedigen, haar den vrede te schenken, haar te bewaken, te behouden en te zegenen.

Wij bidden U, verhoor ons.

(*Aflaat van 100 dagen, eens per dag*, Pius IX 4 Febr. 1877.)

Akten van Aanbidding.

Wij aanbidden en loven U, Christus, omdat Gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

Ik aanbid U, hemelsche Vader, en bedank U voor de eindelooze liefde, waarmede Gij U hebt gewaardigd uwen eeniggeboren Zoon af te vaardigen, om mij vrij te koopen en zichzelven te geven tot spijs mijner ziel. Ik draag U alle akten van aanbidding en dankzegging op, die de Engelen en Heiligen in den hemel en de rechtvaardige zielen op aarde U aanbieden.

Ik loof, bemin en dank U met al den lof, de liefde en dankzegging, waarmede Gij geloofd, bemind en gedankt wordt door uwen goddelijken Zoon zelf in dit H. Sacrament, en ik smeek U te maken, dat Hij door allen worde erkend, bemind,

vereerd, bedankt en waardig ontvangen in dit allergoddelijkst Sacrament.

Onze Vader. — Wees gegroet. Glorie zij den Vader.

Ik aanbid U, eeuwige Zoon Gods, en ik dank U om de eindelooze liefde, waarmede Gij voor mij zijt mensch geworden, geboren in een stal, opgevoed in eene werkplaats, waarmede Gij honger, dorst, koude, hitte, pijnen, vermoeienis, versmading, vervolging, geeselslagen, doornen, nagels en eindelijk den dood op het harde kruishout hebt verduurd. Ik dank U met geheel de strijdende en zegevierende Kerk voor de eindelooze liefde, waarmede Gij het Allerheiligste Altaar-sacrament tot spijze mijner ziel hebt ingesteld. Ik aanbid U in alle de geconsacreerde hosties der geheele wereld, en ik breng U dank ook voor hen, die U niet kennen en niet danken. Ik zou wenschen mijn leven te kunnen geven, om te bewerken, dat Gij door allen wordt gekend, bemind en vereerd in dit Sacrament van liefde, en om de oneerbiedigheden en heiligschennissen, die gepleegd worden te verhinderen.

Ik bemin U, mijn Jesus, en wensch U te beminnen en te ontvangen met de

liefde, de reinheid en de heilige gevoelens, uwer allerheiligste Moeder, met de liefde en volmaaktheid van uw allerzuiverst Hart zelf. O beminnelijke Bruidegom mijner ziel, wrocht, wanneer Gij in dit H. Sacrament tot mij komt, in mij die uitwerkselen, waarvoor Gij tot haar komt, en laat mij eer sterven, dan dat ik U onwaardig zou ontvangen.

Onze Vader. — Wees gegroet. Glorie zij den Vader.

Ik aanbid U, eeuwige H. Geest, en ik bedank U, voor de eindelooze liefde, waarmede Gij het onuitsprekelijk geheim der menschwording hebt gewrocht, en voor die oneindige liefde, waarmede Gij uit het allerreinste bloed der Maagd Maria het allerheiligste Lichaam van Jesus hebt gevormd, om het later in het H. Altaarsacrament tot spijze mijner ziel te geven. Ik smeek U mijn verstand te verlichten en mijn hart, tegelijk met dat van alle andere menschen, te zuiveren, om deze groote liefdegift te kennen en het Allerheiligste Sacrament waardig te ontvangen.

Onze Vader. — Wees gegroet. Glorie zij den Vader.

Aanbidden wij dan, smeekend neer-

gebogen, dit zoo verheven Sacrament; de eeredienst der oude wijke voor dien der nieuwe Wet; het geloof vulle de onmacht der zintuigen aan.

Lof en jubelzang, zaligheid, eer, kracht en zegening zij den Vader en den Zoon, en gelijke hulde aan den H. Geest, die van beiden voortkomt. Amen.

℣. Gij hebt hun een brood uit den hemel gegeven.

℟. Dat alle verkwikking in zich bevat.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die ons in dit wondervol Sacrament de gedachtenis van uw lijden hebt achtergelaten; geef, bidden wij U, dat wij de heilige geheimen van uw Lichaam en Bloed zóó mogen vereeren, dat wij de vrucht uwer Verlossing voortdurend in ons ondervinden. Die leeft en heerscht door de eeuwen der eeuwen. Amen.

(*Aflaat van 100 dagen, eens per dag*, Pius VI 17 October 1796.)

Aanbidding en Eerebooete.

I. Ik aanbid U met diepen eerbied, o mijn Jesus, verborgen in het H. Sacra-

ment; ik erken U voor waarachtig God en waarachtig mensch, en met deze akte van aanbidding stel ik mij voor te voldoen voor de koelheid van zoovele christenen, die, wanneer zij uwe H.H. Tempels, en soms zelfs de H. Ciborie voorbijgaan, waarin Gij U gewaardigt al den tijd te verblijven, met een liefderijk ongeduld U aan uwe geloovigen mede te deelen, U zelfs niet groeten, en zich door hunne onverschilligheid gelijk de Joden in de woestijn, van het hemelsch manna afkeerig toonen, en ik bied U aan het allerkostbaarst Bloed, dat Gij hebt vergoten uit de Wonde van uw linkervoet, tot eerherstel van eene zoo verregaande lauwheid; en met mijn geest binnen die Wonde verscholen, herhaal ik duizenden en duizenden malen: Ieder oogenblik zij het allerheiligste en allergoddelijkste Sacrament geprezen en gedankt.

Onze Vader. — Wees gegroet. Glorie zij den Vader.

II. Ik aanbid U met diepen eerbied, o mijn Jesus; ik erken uwe waarachtige tegenwoordigheid in het Allerheiligste Sacrament, en met deze akte van aanbidding stel ik mij voor, te voldoen voor de mis-

kenning van zoovele christenen, die, wanneer zij U naar de arme zieken zien dragen, om hun steun uit te maken op de groote reis naar de eeuwigheid, U zonder begeleiding laten, en U ternauwernood eene akte van uitwendige aanbidding waardig keuren: ik bied U het allerkostbaarst Bloed, dat Gij hebt vergoten uit de Wonde van uw rechtervoet, tot eerherstel van eene zoo verregaande koelheid, en met mijn geest binnen die Wonde verscholen, herhaal ik duizende en duizende malen: Ieder oogenblik zij het allerheiligste en allergoddelijkste Sacrament geprezen en gedankt.

Onze Vader. — Wees gegroet. Glorie zij den Vader.

III. Ik aanbid U met diepen eerbied, o mijn Jesus, waarachtig brood des eeuwigen levens, en met deze aanbidding stel ik mij voor, de zoo groote droefheid te verzachten, die uw Hart dagelijks lijdt door de ontheiliging der kerken, waar Gij U gewaardigt onder de sacramenteele gedaanten te verblijven, om door uwe geloovigen te worden aangebeden en bemind. Tot eerherstel van zooveel oneerbiedigheid, bied ik U aan het allerkostbaarst

Bloed, dat Gij hebt vergoten uit de Wonde van uwe linkerhand, en met mijn geest daar binnen verscholen, herhaal ik: Ieder oogenblik zij het allerheiligste en allergoddelijkste Sacrament geprezen en gedankt.

Onze Vader. — Wees gegroet. Glorie zij den Vader.

IV. Ik aanbid U met diepen eerbied, o mijn Jesus, levend Brood uit den hemel nedergedaald, en met deze akte van aanbidding stel ik mij voor, te voldoen voor zoo talrijke en zoo groote oneerbiedigheden, die door uwe geloovigen dagelijks worden gepleegd bij het bijwonen der H. Mis, waarin Gij door overmaat van liefde op onbloedige wijze hetzelfde Offer vernieuwt, dat Gij voor onze zaligheid weleer op den Calvarieberg hebt voltrokken: tot eerherstel van zooveel ondankbaarheid bied ik U aan het allerkostbaarst Bloed, dat Gij hebt vergoten uit de Wonde van uwe rechterhand, en daar binnen verscholen, vereenig ik mijne stem met die der Engelen, welke U eerbiedig omringen, en tegelijk met hen zeg ik: Ieder oogenblik zij het allerhoogste en allergoddelijkste Sacrament geprezen en gedankt.

Onze Vader. — Wees gegroet. Glorie zij den Vader.

V. Ik aanbid U met diepen eerbied, o mijn Jesus, waarachtig zoenoffer onzer zonden, en ik bied U deze akte van aanbidding aan, ter vergoeding voor de smartelijke heiligschennissen, die Gij ontvangt van zoovele ondankbare christenen, die de vermetelheid hebben aan de H. Tafel te gaan zitten, om met doodzonde in het hart U daar te ontvangen. Tot eerherstel van deze zoo afschuwelijke heiligschennissen, bied ik U aan de laatste druppels van uw allerkostbaar Bloed, die Gij hebt vergoten uit de Wonde uwer zijde, en daar binnen verscholen, aanbid, zegen en bemin ik U, en hernaal tegelijk met alle zielen, die het H. Sacrament met godsvrucht vereeren: Ieder oogenblik zij het allerheiligste en allergoddelijkste Sacrament geprezen en gedankt.

Onze Vader. — Wees gegroet. Glorie zij den Vader.

Aanbidden wij dan, smeekend neergebogen, dit zoo verheven Sacrament; de eeredienst der oude wijke voor dien der nieuwe Wet; het geloof vulle de onmacht der zintuigen aan.

Lof en jubelzang, zaligheid, eer, kracht en zegening zij den Vader en den Zoon,

en gelijke hulde aan den H. Geest, die van beiden voortkomt. Amen.

℣. Gij hebt hun een brood uit den hemel gegeven.

℟. Dat alle verkwikking in zich bevat.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die ons in dit wondervol Sacrament de gedachtenis van uw lijden hebt achtergelaten; geef, bidden wij U, dat wij de heilige geheimen van uw Lichaam en Bloed zóó mogen vereeren, dat wij de vrucht uwer Verlossing voortdurend in ons ondervinden. Die leeft en heerscht door de eeuwen der eeuwen. Amen.

(*Aflaat van 300 dagen, iederen keer*, Pius VII 26 Augustus 1814.)

Eerebooete.

Met dien diepen eerbied, welke het Geloof mij ingeeft, o mijn God en Zaligmaker, Jesus Christus, waarlijk God en waarlijk Mensch, bemin ik U uit geheel mijn hart en aanbid ik U, verscholen in het hoogheilig Sacrament des Altaars, tot eerherstelling van alle oneerbiedigheden, ontheiliging en heiligschennissen, die ik

tot mijn ongeluk ooit mocht hebben gepleegd, alsook van die allen, welke gepleegd zijn door anderen, en voor het vervolg maar al te dikwijls zullen worden gepleegd. Ik aanbid U dan, o mijn God, wel niet gelijk Gij waardig zijt te worden aangebeden, noch gelijk ik verplicht ben U te aanbidden, maar ten minste gelijk ik het vermag en het zou willen vermogen, met alle volmaaktheid, waarvoor alle redelijke schepselen vatbaar zijn. Ondertusschen neem ik mij voor U nu en altijd te aanbidden, niet alleen in de plaats van die Katholieken, welke U niet aanbidden en beminnen, maar ook nog voor de bekeering van alle ketters, schismatieken, Mahomedanen, Joden, afgodendienaars en slechte christenen. Ach ja, mijn Jesus, moogt Gij in het allerheiligst en allergoddelijkst Sacrament, ieder oogenblik door allen worden gekend, aanbeden en gedankt! Amen.

Schietgebeden.

Ik aanbid U ieder oogenblik.

O levend Brood des hemels, verheven Sacrament.

O Jesus, o Hart van Maria, U smeek ik mijne ziel te zegenen.

O allerheiligste Jesus, mijn Zaligmaker, aan U geef ik mijn hart.

(*Aflaat van 200 dagen, iederen keer dat men deze Eereboete en Schietgebeden bidt*, Pius VII 21 Januari 1815.)

GEBED.

Ziedaar, geliefde Jesus, hoever uwe bovenmatige liefde is gegaan. Om U geheel aan mij te schenken, hebt Gij mij van uw Vleesch en uw allerkostbaarst Bloed een goddelijken maaltijd aangericht. Wie toch heeft U tot zulke vervoering van liefde gebracht? Niemand anders voorzeker dan uw liefdevol Hart. O aanbiddelijk Hart van mijnen Jesus, brandend fornuis der goddelijke liefde, ontvang mijne ziel in uwe allerheiligste Wonde, opdat ik in die school van liefde den God leere weder beminnen, die mij zoo wondervolle bewijzen zijner liefde schonk. Amen.

(*Aflaat van 100 dagen, eens per dag*, Pius VII 9 Februari 1818.)

GEBED.

Wees altijd en voor eeuwig gedankt en gezegend, mijn dierbare Jesus, verborgen in het H. Sacrament; liefde, alle hemelsche en aardsche liefde overwaardig, die U door overmaat van liefde voor mij, ondankbaren zondaar, bekleed hebt met onze menschelijke natuur, bij de smartelijke geeseling uw allerkostbaarst Bloed hebt vergoten en voor ons aller zaligheid zijt gestorven op het smadelijk kruis.

Door een levendig geloof voorgelicht smeek ik U thans met al den aandrang mijner ziel, met al den gloed van mijn hart, allernederigst door de oneindige verdiensten van uw smartelijk lijden, mij kracht en moed te schenken, om alle booze driften, die mijn hart beheerschen, ten onder te brengen, om U te zegenen in mijne bitterste kwellingen, om U te verheerlijken door de volmaakte vervulling van alle mijne plichten, om elke zonde met den grootsten afschuw te haten en mij ten slotte te heiligen.

(*Aflaat van 100 dagen, iederen keer*, Pius IX 1 Januari 1866.)

VII.



GEBEDEN TER EERE VAN DE ALLERHEILIGSTE MAAGD MARIA.

Litanie van de Heilige Moeder Gods.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.

God H. Geest, ontferm U onzer.
H. Drievuldigheid, één God, ontf. U onzer.
H. Maria, bid voor ons.
H. Moeder Gods,
H. Maagd der maagden,
Moeder van Christus,
Moeder der goddelijke genade,
Allerreinste Moeder,
Allerzuiverste Moeder,
Ongeschonden Moeder,
Onbevlekte Moeder,
Minnelijke Moeder,
Wonderlijke Moeder,
Moeder des Scheppers,
Moeder des Zaligmakers,
Allervoorzichtigste Maagd,
Eerwaardige Maagd,
Lofwaardige Maagd,
Machtige Maagd,
Goedertierene Maagd,
Getrouwe Maagd,
Spiegel der rechtvaardigheid,
Stoel der wijsheid,
Oorzaak onzer blijdschap,
Geestelijk vat,
Eerwaardig vat,
Uitmuntend vat van godsvrucht,
Geheimzinnige roos,

bid voor ons.

Toren van David, bid voor ons.
Ivoren toren,
Gulden huis,
Ark des verbonds,
Deur des Hemels,
Morgenster,
Behoudenis der kranken,
Toevlucht der zondaren,
Troosteres der bedrukten,
Hulp der Christenen,
Koningin der Engelen,
Koningin der Patriarchen,
Koningin der Profeten,
Koningin der Apostelen,
Koningin der Martelaren,
Koningin der Belijders,
Koningin der Maagden,
Koningin van alle Heiligen,
Koningin zonder erfsmet ontvangen,
Koningin van den allerheiligsten Rozenkrans,
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.

bid voor ons.

Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Onze Vader, enz.

Ant. Onder uwe bescherming nemen wij onzen toevlucht, o Heilige Moeder Gods! verstoot onze gebeden niet in onzen nood, maar verlos ons altijd van alle gevaren, o roemvolle en gezegende Maagd. Onze Vrouw! onze Middelares! onze Voorspreekster! verzoen ons met uwen Zoon, vertoon ons aan uwen Zoon, beveel ons aan uwen Zoon.

℣. Bid voor ons, H. Moeder Gods,
℟. Opdat wij waardig worden der beloften van Christus.

LAAT ONS BIDDEN.

O Heer God! wij smeeken U, verleen ons, uwe dienaren en dienaressen, voortdurende welvaart naar ziel en lichaam, opdat wij door de zalige voorspraak der roemvolle Maagd Maria mogen verlost worden van de tegenwoordige droefheid en de eeuwige vreugde genieten. Door Christus onzen Heer. Amen.

(*Aflaat van 100 dagen, telken keer*, Pius VII, 30 September 1817).

Gebed van den H. Bernardus.

Gedenk, o allergenadigste Maagd Maria, dat het nooit gehoord is, dat iemand, die tot u zijn toevlucht nam, uw bijstand verzocht of uwe voorspraak inriep, door u verlaten is geworden. Aangemoedigd door dit vertrouwen, kom ik tot U, o Maagd der maagden, mijne Moeder, en zuchtende onder het gewicht mijner zonden, snel ik tot u; versmaad mijne woorden toch niet, o Moeder des Woords, maar aanhoor ze goedgunstig en verhoor ze. Amen.

(*Aflaat van 300 dagen, telkens*, Pius IX, 25 Juli 1846).

Gebed van den H. Vader Franciscus, om zich onder de bescherming der Allerheiligste Maagd te stellen.

Heilige Maagd Maria! mijne geleidster, mijne meesteres, ik kom mij in den schoot uwer barmhartigheid werpen, en mijne ziel en mijn lichaam van dit oogenblik af en voor altijd onder uwe bewaring en bijzondere bescherming stellen. Ik vertrouw op u en stel tusschen uwe handen al mijne hoop en mijn troost, al mijne pijnen en

smarten, mijn leven en deszelfs einde, opdat door uwe heilige voorspraak en door uwe verdiensten, al mijne werken volgens uwen wil en dien van uw Zoon geschikt worden. Amen.

GEBED.

Allerheiligste, onbevlekte Maagd, mijne Moeder Maria, tot U, die de Moeder van mijnen God zijt, de Koningin der wereld, de Voorspreekster, de Hoop, de toevlucht der zondaren, neem ik, de ellendigste onder allen, op dit oogenblik mijn toevlucht. Ik vereer U, o groote Koningin, en ik bedank U voor alle mij tot hiertoe geschonken genaden, in het bijzonder, dat Gij mij hebt bevrijd van de hel, zoo herhaaldelijk door mij verdiend.

Ik bemin U, mijne allerbeminnelijkste Meesteres, en bij de liefde, die ik U toedraag, beloof ik, U altijd te willen dienen, en al mijn best te doen, dat Gij ook door de andere menschen wordt bemind.

Ik stel op U al mijne hoop, al mijn behoud; neem mij aan voor uwen dienaar, en verberg mij onder uwen mantel, Gij, Moeder van barmhartigheid. En daar Gij zoo vermogend zijt bij God, bevrijd mij

van alle bekoringen, of verwerf mij ten minste de kracht die tot aan mijn dood toe te overwinnen. Van U vraag ik eene ware liefde tot Jesus Christus. Van U verhoop ik een zaligen dood. O mijne Moeder, bij de liefde, die Gij God toedraagt, bid ik U mij altijd bij te staan, maar meer bijzonder in mijn stervensuur. Verlaat mij niet, tot zoolang Gij mij behouden in den hemel ziet, om daar, geheel de eeuwigheid door, U te zegenen en uwe barmhartigheden te zingen. Zoo hoop ik, zoo zij het!

(*Een aflaat van 300 dagen, telkens als men dit gebed voor een beeld der Allerh. Maagd bidt.* Pius IX, 7 September 1854.)

GEBED.

O alleruitmuntendste, allerglorierijkste en allerheiligste, altijd ongeschondene Maagd Maria, Moeder van onzen Heer Jesus Christus, Koningin der wereld en Heerscheres over alle schepselen, die niemand verlaat, niemand versmaadt, niemand, die met een zuiver en nederig hart tot U zijn toevlucht neemt, ongetroost wegzendt, versmaad mij toch niet om mijne tallooze

en zware zonden, verlaat mij niet om mijne al te groote ongerechtigheden, noch ook wegens de verhardheid en de onreinheid mijns harten; verwerp mij, uw dienaar, niet uit uwe gunst en uwe liefde.

Verhoor mij, ellendigen zondaar, die op uwe barmhartigheid en goedheid vertrouwt, kom mij te hulp, liefderijke Maagd Maria, in alle mijne kwellingen, benauwdheden en behoeften, en verkrijg mij van uwen lieven Zoon, den almachtigen God en onzen Heer Jesus Christus, vergiffenis en kwijtschelding van alle mijne zonden, de genade van heilige vrees en liefde voor U; gezondheid en kuischheid des lichaams, en bevrijding van alle rampen en gevaren naar ziel en lichaam. Wees mij in het stervensuur eene liefdevolle Helpster, bevrijd mijne ziel en de zielen van al mijne bloedverwanten, broeders, zusters en vrienden, naastbestaanden en weldoeners, en van alle, zoo levende als ontslapene geloovigen, van de eeuwige duisternis en van alle kwaad door de hulp van Hem, dien Gij negen maanden in uwen allerheiligsten schoot hebt gedragen, en met uwe heilige handen in de Kribbe hebt nedergelegd, uwen Zoon, onzen

Heer Jesus Christus, die gezegend is door de eeuwen der eeuwen. Amen.

(*Aflaat van 100 dagen, eens per dag*, Leo XII, 30 Januari 1828.)

GEBED.

O Hart van Maria, Moeder van God en ook onze Moeder, allerbeminnelijkst Hart, voorwerp van het welbehagen der aanbiddelijke Drievuldigheid, alle vereering en teederheid der engelen en menschen overwaardig, Hart het meest gelijkvormig aan dat van Jesus, waarvan Gij het volmaaktste evenbeeld zijt, Hart vol goedheid en vol medelijden jegens onze ellenden, gewaardig U het ijs onzer harten te ontdooien, en maak dat zij zich geheel en al vasthechten aan dat van onzen Goddelijken Verlosser. Stort er de liefde tot uwe deugden in, ontvlam ze door dat heilig vuur, waarvan Gij zonder ophouden brandt.

Besluit in U de H. Kerk, bewaar Haar, wees haar immer eene zoete wijkplaats en haar onneembare toren tegen elken stormloop harer vijanden. Wees onze weg om tot Jesus te gaan, en het kanaal,

waardoor wij alle genaden ontvangen, tot onze zaligheid noodzakelijk. Wees onze toevlucht in den nood, onze verlichting in de verdrukking, onze versterking in de bekoringen, onze schuilplaats in de vervolging, onze hulp in alle gevaren, maar bijzonder in den laatsten strijd van ons leven, in ons stervensuur, wanneer de gansche hel zich tegen ons zal ontketenen, om ons onze ziel te ontrooven in dat verschrikkelijk uur, in dat vreeselijk oogenblik, waarvan onze eeuwigheid afhangt. Ach! laat ons dan, o genadigste Maagd, de zoetheid van uw moederhart ondervinden, en de kracht van uw vermogen op Jesus' Hart, door ons in de bron der barmhartigheid zelf eene veilige schuilplaats te openen, vanwaar wij er toe kunnen komen Het met U in den hemel te zegenen door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Wees gegroet, eerbiedwaardige Vredekoningin, allerheiligste Moeder van God: bewerk door het allerheiligste Hart van uwen Zoon Jesus, den Vorst des vredes, dat zijne gramschap bedare en Hij in vrede

over ons heersche. Gedenk, o allergenadigste Maagd Maria, onze zwakheden en ellenden, en sta ons door uwe machtige bescherming al de dagen van ons leven bij.

GEBED.

O allerheiligste Maagd Maria, wie is in staat U naar waarde te danken en te loven, die door uwe geheel eenige toestemming der verlorene wereld te hulp zijt gekomen. Welken lof kan het zwakke menschelijk geslacht brengen aan U, die alleen door uwe tusschenkomst ons het leven en de zaligheid hebt doen herwinnen? Aanvaard dan onzen dank, hoe onbeduidend en hoe weinig evenredig aan uwe verdiensten hij ook moge zijn, en wanneer gij onze wenschen hebt aanvaard, verontschuldig onze schulden door uw gebed. Laat onze gebeden in het heiligdom der verhooring binnendringen en breng ons het tegengif van verzoening vandaar weder. Dat de onvolmaaktheid van hetgeen wij door U aanbieden om U verschooning vinde, en dat wij verwerven wat wij met vertrouwen vragen.

Aanvaard wat wij U aanbieden, schenk

ons terug wat wij U vragen, verontschuldig dat, waarvoor wij vreezen, omdat Gij de hoop zijt der zondaren. Door U verhopen wij vergiffenis onzer misdaden, en op U, allerzaligste Maagd, berust onze verwachting op belooning. Heilige Maria, help de ongelukkigen, steun de kleinmoedigen, vertroost de bedroefden, bid voor het volk, smeek voor de geestelijkheid. Wees de Voorspreekster van het godvruchtig vrouwelijk geslacht; mogen eindelijk allen, die uwe heilige gedachtenis vieren, uwe machtige hulp ondervinden. Neem onze beden bereidwillig aan en schenk ons de gewenschte verhooring. Dat het uwe aanhoudende zorg zij te bidden voor het volk Gods, o Gij gezegende, die waardig zijt bevonden in uwen schoot te dragen den Verlosser der wereld, die leeft en heerscht door de eeuwen der eeuwen. Amen.

(*Aflaat van 50 dagen telkens.* Pius IX, 19 Mei 1854).

Gebed.

Allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria, zekere toevlucht der zondaren,

tot U, die na God onze troost en onze hoop zijt in dit ballingsoord, wend ik mij, hoezeer uwe bescherming ook onwaardig, met een innerlijk vertrouwen.

Van den eenen kant erken ik de uiterste behoefte, die ik ondervind, mij oprecht te bekeeren, van den anderen word ik ontmoedigd door de vreeselijke zwaarte mijner zonden.

Ik neem derhalve mijne toevlucht tot U, die onze opperste Middelares zijt bij uwen lieven Zoon Jesus, gelijk Deze onze Middelaar is bij zijn hemelschen Vader. Mijne bekeering moet, na Jesus, geheel uw werk zijn. Gewaardig U dan, Moeder van barmhartigheid, mij de genade te verkrijgen eener volmaakte en duurzame bekeering.

Ik wil mijn leven tot elken prijs veranderen. Mijn wil is oprecht, maar mijne kwade gewoonte en het misbruik tot hiertoe gemaakt van zoovele heilzame inspraken en genaden, het aantal en het vreeselijk gewicht mijner zonden, en de banden, die mij aan de wereld hechten, maken de zaak moeilijk en vorderen, ondanks mijne onwaardigheid, een geheel bijzonderen steun; ik verhoop dien van U, weiger

mij zulks niet: maar al te zeer heb ik de eeuwige vlammen verdiend, doch ik werp mij vol droefheid en berouw aan uwe voeten.

Ik beken het, door mijne ongerechtigheden heb ik de goddelijke genade, het aangenomen kindschap Gods, en het recht op de eeuwige zaligheid verloren, en integendeel den toorn des hemels opgewekt. Zeg mij, wat ik moet doen, om tot de vriendschap van uwen Zoon Jesus terug te keeren; bid Hem voor mij, dat Hij, ter wille van zijn allerkostbaarst Bloed, van zijn bitter lijden en zijn harden kruisdood, zich gewaardige mij mijne zonden te vergeven; en gewis, Hij zal mij vergiffenis schenken. Zeg Hem, dat Gij mijne zaligheid verlangt, en Hij zal mij zalig maken; maar wijl ik nog kan hervallen in de zonde en het leven der genade verliezen in de vele gevaren, die mij omgeven, bescherm mij steeds en ik ben zeker dat ik zal zegevieren over mijne vijanden, die het altijd op mijn verderf aanleggen. Verkrijg voor mij een levendig geloof, eene vaste hoop en eene brandende liefde, met alle andere deugden aan mijn staat eigen, de standvastigheid in het goede en de volharding tot het einde.

Wees eindelijk mijne goede Moeder in mijne tegenwoordige loopbaan, en mijne bijzondere Beschermster in het uur van mijnen dood, opdat ik moge behooren tot het getal van hen, tot wie uw goddelijke Zoon zal zeggen: Komt, gezegenden mijns Vaders, om bezit te nemen van mijn rijk. Amen.

(*Aflaat van 100 dagen, eens per dag*, Leo XII, 30 Januari 1828).

GEBED.

Allerheiligste Maagd, Moeder van het vleesch geworden Woord, Schatbewaarster der genaden, en toevlucht van ons, arme zondaren, wij vluchten met een levendig geloof tot uwe moederliefde en smeeken U om de genade, altijd den wil van God en van U te volbrengen. Wij leggen ons hart in uwe allerheiligste handen en vragen U om het behoud van onze ziel en van ons lichaam. Wij vertrouwen voorzeker dat Gij, onze liefdevolle Moeder, ons zult verhooren, en bidden daarom met een levendig geloof:

Driemaal Wees gegroet Maria, enz.

LAAT ONS BIDDEN.

Beveilig, wij bidden U, o Heer, door de voorspraak van de Zalige Maria, altijd Maagd, uwe dienaren, die zich in ootmoed des Harten voor U nederwerpen, tegen elke zwakheid, en neem hen tegen alle vijandelijke aanslagen goedertieren in bescherming. Door Christus onzen Heer. Amen.

(*Aflaat van 100 dagen, eens per dag*, Leo XII, 11 Augustus 1824).

O Maria, zonder zonde ontvangen, bid voor ons, die onze toevlucht tot U nemen. O Toevlucht der zondaren, o Moeder der stervenden, verlaat ons niet in het uur van onzen dood, maar verwerf ons eene volmaakte droefheid en vermorzeling des harten, de vergiffenis onzer zonden, het waardig ontvangen der Heilige Reisspijze, en dat wij door het H. Sacrament des Oliesels mogen versterkt worden, opdat wij veilig verschijnen kunnen voor den troon van den rechtvaardigen, doch ook barmhartigen Rechter, onzen God en Verlosser. Amen.

(*Aflaat van 100 dagen, eens per dag.* Pius IX, 11 Maart 1857).

Heilige Maagd en Moeder Gods Maria, draag den hemelschen Vader het kostbaar Bloed van Jesus Christus op voor mijne ziel, voor de arme zielen in het Vagevuur, voor de behoeften der H. Kerk, voor de bekeering der zondaars en voor de geheele wereld.

Gezegend zij de heilige en onbevlekte Ontvangenis der Allerheiligste Maagd Maria.

(*Aflaat van 100 dagen telkens*, Pius VI, 21 November 1793).

Aan U, de maagdelijke Moeder, die door geene smet van schuld, noch van dadelijke, noch van erfzonde zijt bevlekt geworden, beveel en vertrouw ik de reinheid mijns harten toe.

(*Aflaat van 300 dagen telkens*, Pius IX, 26 November 1854).

O Maria, die zonder smet de wereld zijt ingetreden, o verwerf mij van God, dat ik zonder zonde ze moge verlaten.

Aflaat van 100 dagen, eens per dag. Pius IX, 27 Maart 1863).

VIII.

LITANIE TER EERE VAN DEN H. FRANCISCUS VAN ASSISIË.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, die Franciscus tot uwen dienaar hebt uitgekozen, ont- U onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, die Franciscus met de teekenen uwer heilige vijf Wonden hebt begunstigd, ontferm U onzer.
God Heilige Geest, die Franciscus met vele hemelsche genaden hebt verrijkt, ontferm U onzer.
Heilige Drievuldigheid, één God, die Franciscus in uwe heerlijkheid ontvangen hebt, ontferm U onzer.
H. Maria, zonder smet der erfzonden ontvangen, bid voor ons.

H. Moeder Gods, bijzondere toevlucht van Franciscus, bid voor ons.
H. Maagd der maagden, patrones der geheele orde van Franciscus,
Serafijnsche Vader Franciscus,
Allerminzaamste Vader Franciscus,
Allergoedertierenste Vader Franciscus,
H. Franciscus, navolger van Christus,
levend afbeeldsel van den gekruisten Jesus,
vader en minnaar der armen,
versmader der wereld,
brandend fornuis der goddelijke liefde,
spiegel van versterving en boetvaardigheid,
verheven voorbeeld van ootmoedigheid,
geleider der dwalenden,
steun der Heilige Kerk,
leeraar der gehoorzaamheid,
minnaar van den vrede,
glinsterende ster van uw vaderland,
licht voor alle volkeren en geslachten,
martelaar door begeerte,
toonbeeld van zuiverheid,
wonderbare prediker,

Heilige Franciscus, bid voor ons.

Heilige Franciscus, overwinnaar der duivelen, bid voor ons.
ijveraar voor de voortplanting des geloofs,
dienaar der melaatschen,
hulp der zieken,
opwekker van dooden,
bijstand dergenen, die uwe voorspraak verzoeken,
die de heilige armoede tot uwe bruid hebt verkozen,
die, vol liefde voor de zaligheid der zielen, hun behoud van Jesus hebt afgesmeekt,
die over het lijden van Jesus niet hebt kunnen spreken zonder te zuchten en te weenen,
die de teekenen der vijf Wonden van Jesus in uw lichaam hebt ontvangen,
die door de Engelen gedient en door hun gezangen in verrukking zijt gebracht,

Heilige Franciscus, bid voor ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonder der wereld, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
℣. Bid voor ons, H. Vader Franciscus,
℟. Opdat wij waardig worden der beloften van Christus.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, Heer Jesus Christus, verleen ons door de godvruchtige en ootmoedige voorspraak, van onzen H. Vader Franciscus, in wiens lichaam Gij U gewaardigd hebt de teekenen van uw lijden te vernieuwen: dat wij gedurig de weldaden van uw heilig lijden en uwe smarten in ons mogen gevoelen.

O God, die uwe Heilige Kerk door de verdiensten van den H. Franciscus met nieuwe kinderen vermeerdert, maak dat wij door zijne navolging de aardsche dingen versmaden, en in het genieten van hemelsche gaven ons altijd verblijden.

O Heer Jesus Christus, die, toen de wereld in liefde verflauwde, om onze harten te ontsteken, in het lichaam van den H. Vader Franciscus de teekenen van uw lijden hebt willen vernieuwen, vergun ons genadiglijk, dat wij door zijne verdiensten en gebeden ook waardige vruchten van boetvaardigheid voortbrengen.

O God, Heilige Geest, door wiens voorzienigheid en bestuur de loop van ons leven wordt beschikt, help uwe dienaars, opdat wij, die met blijdschap de gedachtenis van den glorierijken Vader Franciscus houden, door zijne gebeden en verdiensten, de glorie van uwe goddelijke Majesteit eeuwig mogen genieten. Door Jesus Christus onzen Heer, die met U en den Vader leeft en heerscht, waarachtig God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Almogende en eeuwige God, die U gewaardigd hebt de reine ziel van onzen H. Vader Franciscus, uwen belijder, te voegen bij de Serafijnsche geesten: geef aan ons, zijne kinderen, dien geest van ootmoed, liefde en versterving, welke onzen H. Vader bezielde, opdat wij allen ijverig en krachtdadig mogen werken aan onze eigene heiligmaking, aan de vermeerdering der glorie van uwen goddelijken Zoon en aan de zaligheid der zielen. Dit bidden wij U door de verdiensten van Jesus Christus, onzen Heer, die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Gebed van den H. Franciscus voor het kruisbeeld in de kerk van den H. Damianus.

O groote en glorierijke God, mijn Heer Jesus Christus, ik bid U, verlicht de duisternissen van mijn verstand, geef mij een oprecht geloof, eene zekere en vaste hoop, en ook eene volmaakte liefde: verleen mij, o Heer, dat ik U alzoo moge kennen, en alles volbrengen naar uwen heiligen wil. Amen.

Schietgebed van den H. Franciscus.

Mijn God en mijn al!

(*Aflaat van 50 dagen, telkens*, Leo XIII 4 Mei 1888.)

GEBEDEN ter eere der H. VIJF WONDEN VAN DEN SERAFIJNSCHEN VADER FRANCISCUS.

Gebed om de ootmoedigheid.

H. Vader Franciscus, het voorbeeld van Jesus, die zich zoo diep vernederde dat Hij zelfs den schandelijken kruisdood wilde sterven, deed u den weg der vernedering volgaarne bewandelen.

Mocht ook ik door uwe voorspraak van God bekomen de hoovaardigheid mijns harten te beteugelen, mij niet ijdel boven anderen te verheffen, maar mij ootmoedig aan al mijne overheden te onderwerpen. Doe mij begrijpen dat ik niet waarlijk groot ben, wanneer de wereld mij hoogacht, maar dan veeleer wanneer ik het ootmoedig en geduldig verdraag, dat ik door de menschen voorbijgegaan, miskend en vernederd word.

Onze Vader, Wees gegroet, enz.

Gebed om de zelfverloochening.

Boetvaardige Vader Franciscus, gij hebt in de reinste onschuld geleefd en toch u zelven zoo streng behandeld; het was uw wensch deelgenoot te zijn in de smarten van Jesus, uw verlangen geheel aan Hem toe te behooren, en daarom hebt gij uw vleesch met zijne driften en begeerlijkheden gekruisigd; ik, helaas, die zoo genegen ben tot de zonden, en zooveel kwaad bedreven heb, ik vrees mij in iets te versterven.

Door de heilige vijf Wonden, U van Godswege ingedrukt, smeek ik U, werp een blik van medelijden op mijne weeke-

lijke traagheid, verkrijg mij de genade mijne zonden uit te boeten, mijne zinnen te versterven, mijne driften te beteugelen en het lijden van dit leven geduldig te verdragen, om alzoo mijn gekruisten Verlosser moedig te volgen op den weg der zelfverloochening en versterving.

Onze Vader, Wees gegroet enz.

Gebed om de onthechting aan het aardsche.

Evangelische arme van Assisië, in den armen Godmensch hebt gij de hooge waarde der armoede en der onthechting gezien. Jesus had op deze wereld voor troon een kribbe, voor paleis een stal, voor sterfbed een kruishout, en daarom hebt gij ook de grootste vrijwillige armoede als uw schat en erfdeel op aarde verkozen.

O arme en nederige Franciscus, die den hemel rijk zijt ingetreden, verwerf ons de genade niet ongeregeld verkleefd te zijn aan het aardsche, hetzelve niet onmatig na te jagen, de rechtvaardigheid nooit te krenken, de arme menschen bijzonder lief te hebben en bij te staan, en ook des noods de armoede geduldig te verdragen.

Onze Vader, Wees gegroet enz.

Gebed om de liefde tot God.

Heilige Franciscus, om de vurige liefde tot God ook genoemd de Serafijn van Assisië, gij waart zoo menigmaal als verslonden in de overweging van Gods liefdedaden; nu eens hebt gij uw God beschouwd zich over ons ontfermende en als kind nederdalende in de kribbe van Bethlehem, dan weder hebt gij uwe oogen op een kruisbeeld gevestigd, en daar Gods liefde in bloedige letters beschreven gezien, of wel gij wierpt U neder voor het H. Sacrament, niet anders wenschende dan uit liefde voor die oneindige liefde uw leven ten offer te brengen.

O Serafijn van liefde, die voor God alles over had, hoe laf en traag ben ik in God te beminnen; mocht ik toch Gods heilige liefde nimmer door de doodzonde verliezen, mocht ik die liefde voortdurend vermeerderen door het ijverig onderhouden der geboden en het veelvuldig overwegen der oneindige goedheid des Heeren, die ons het eerste heeft liefgehad.

Onze Vader, Wees gegroet enz.

Gebed om de liefde tot den evennaaste.

H. Franciscus, door het voorbeeld en de leering van Jesus onderwezen, hebt gij ook alles voor allen willen worden om allen zalig te maken. Gij hebt een arme niet kunnen afwijzen, het was uw genoegen de zieken, melaatschen en lijdenden te verzorgen en te troosten; om zielen te redden, voor welke Jesus zijn bloed gestort heeft, was u niets te veel en gij hebt u herhaaldelijk naar de ongeloovigen begeven om ze zelfs door het offer van uw leven tot bekeering te brengen.

O heilige minnaar der zielen, verwerf mij een ware liefde voor mijne evennaasten, dat ik in mijne woorden of handelwijze de liefde niet kwetse, ~~maar~~ door mijn gebed, verdraagzaamheid en stichtend voorbeeld hunne zielen redde en nooit voor iemand een oorzaak van zonden zij.

Onze Vader, Wees gegroet, enz.

IX.

TE DEUM LAUDAMUS.

U, o God! loven wij; U, o Heer, belijden wij.

U, eeuwige Vader, eert de gansche aarde.

U roepen al de Engelen, U de Hemelen en al de Machten,

U de Cherubijnen en Serafijnen onophoudelijk toe:

Heilig, Heilig, Heilig, de Heer God der Heerscharen!

Hemel en aarde zijn vol van de majesteit uwer glorie.

Het glorievolle koor der Apostelen,

Het lofwaardig getal der Profeten,

Het blinkende heer der Martelaren looft U.

U belijdt de H. Kerk, geheel de aarde door, U, Vader van oneindige glorie,

Uwen hoogwaardigen, waren en eenigen Zoon,

Alsmede den Vertrooster den H. Geest.

Christus, Gij zijt de Koning der glorie,

Gij zijt de eeuwige Zoon des Vaders,

Gij hebt, toen Gij om den mensch te

verlossen de menschheid zoudt aannemen, den schoot eener maagd niet geschroomd.

Gij hebt, nadat Gij den schicht des doods overwonnen hadt, voor de geloovigen het rijk der hemelen geopend.

Gij zit aan de rechterhand Gods, in de glorie des Vaders.

Wij gelooven, dat Gij als Rechter zult komen,

Wij bidden U dan, kom uwe dienaren te hulp, die Gij door uw dierbaar Bloed verlost hebt.

Geef, dat zij in de eeuwige glorie, onder het getal uwer Heiligen mogen zijn.

Heer, maak uw volk zalig en zegen uw erfdeel.

En bestuur hen en verhef hen tot in eeuwigheid.

Dagelijks loven wij U.

En wij prijzen uwen Naam in eeuwigheid, en in eeuwigheid der eeuwigheden.

Gewaardig U, o Heer, ons heden zonder zonde te bewaren.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

Laat, o Heer, uwe barmhartigheid over ons komen, gelijk wij op U gehoopt hebben.

Op U, o Heer, heb ik mijne hoop gesteld: in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

℣. Laten wij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest zegenen.
℟. Laten wij Hem in alle eeuwen loven en verheffen.
℣. Heer, verhoor mijn gebed
℟. En mijn geroep kome tot U.
℣. De Heer zij met U,
℟. En met uwen geest.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, wiens barmhartigheden zonder tal en wiens goedheid eene onuitputbare schat is, wij brengen dank aan uwe weldadige Majesteit voor de verleende weldaden, en smeeken voortdurend uwe goedertierenheid, dat Gij, die aan de biddende geeft, hetgeen zij U vragen, hen nimmer verlaat, maar hen tot de toekomstige belooningen geschikt maakt. Door Christus onzen Heer. Amen.

Gebed om de genade van volharding te verwerven.

Heer, almachtige God, die het kwaad toelaat om er goed uit te trekken, aanhoor onze ootmoedige gebeden, waarmede wij U smeeken, dat wij in het mid

van zoovele aanvallen U getrouw blijven en tot den dood getrouw volharden mogen. Geef ons bovendien door de voorspraak der allerzaligste Maagd Maria de kracht, ons altijd aan uwen allerheiligsten Wil gelijkvormig te maken.

(*Aflaat van 100 dagen, eens per dag*, Pius IX, 15 Junii 1862.)

APPROBATIO ORDINIS.

Imprimi potest.

Fr. ALBERTUS, *Min. Prov. l. i.*

Tilburgi, 5 Junii 1894.

IMPRIMATUR.

M. F. DE BEER, *Sup.-Gen.*
ad hoc delegatus.

Tilburgi, 12 Junii 1894.

Kg9138-C

INHOUD.

BLADZ.

Voorrede 3

Eerste gedeelte.

1. Kapel van Portiuncula, bakermat en hoofdkerk der Orde van den H. Franciscus. 9
2. Oorsprong en verspreiding van den Aflaat van Portiuncula 34
3. Voorwaarden om den Aflaat van Portiuncula te kunnen verdienen. — Gesteltenis om zijne vruchten te bewaren 61

Tweede gedeelte.

1. Gebeden onder de H. Mis 81
2. Gebeden voor de H. Communie 93
3. Gebeden na de H. Communie 110
4. Litanie van den Zoeten Naam Jesus . . 123
5. Litanie ter eere van het H. Hart van Jesus. 130
6. Gebeden ter eere van het Allerh. Sacrament des Altaars 137
   Litanie tot Jesus in het Allerheiligste Sacrament des Altaars 137
7. Gebeden ter eere van de Allerh. Maagd Maria 161
   Litanie van de H. Moeder Gods . . . 161
8. Litanie ter eere van den H. Franciscus van Assisië 178
   Gebeden ter eere der H. Vijf Wonden van den Serafijnschen Vader Franciscus . . 183
9. Te Deum laudamus 188

ADZ.
3
9
34
61
81
93
110
123
130
137
137
161
161
178
183
188